

ትምህርት ሰባት

ኢሳይያስ 9:8-11:16

የመጀመሪያው ቀን፡ ኢሳይያስ 9:8-10:4

የእግዚአብሔር ፍርድ በእስራኤል ላይ

በእግዚአብሔር ሰዎች ሊከሰቱ ከሚችሉት እጅግ አሳዛኝ ነገሮች አንዱ እግዚአብሔር በሕይወታቸው ሊሠራ መመልከት ሲሳናቸው ጊዜ የሚሆነው ነው። ይህም በተለይ እግዚአብሔር ሊቀጣቸው ወይም ባሕርያቸውን ሊለውጥ በሚፈልግበት ጊዜ የሚሆን ነው። ኃጢአት ያለ ቁጥጥር እየጨመረ ሲሄድ፤ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ብዙ ነገሮች መከሰት ይጀምራሉ። መሪዎች ሥልጣናቸውን አላግባብ ይጠቀማሉ። ምእመናን አመኔታቸውን በማጣት አሥራት ከመክፈል ይታቀባሉ። በዚህ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን የገቢ ምንጭ አይኖራትም፤ ሰዎች ሥራ አጥ ይሆናሉ፤ በመጨረሻም ሰዎች ወደ ሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ይፈልሳሉ። እነዚህ ሁሉ የእግዚአብሔር የፍርድ እጅ ምልክቶች ናቸው። እነዚህ እግዚአብሔር ልባችንን እንድንመረምር፤ ኃጢአታችንን እንድንናዘዝና ተግባራችንን እንድንለውጥ የሚያመጣቸው ጥሪዎችና የቅጣት ምልክቶች ናቸው። ያልተናዘዙት ኃጢአትና ንስሐ ያልገባ ልብ ወደ ባሰ የእግዚአብሔር ፍርድ ያመራሉ። በዚያው ኃጢአት መቀጠሉ መንፈሳዊ ግንዛቤን ወደ መግደሉ ያመራል፤ በተጨማሪም እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ለመፍረድና ከመንፈሳዊ ድንዛዜ አንቅቶ ወደ ንስሐ ለመምራት በርካታ የተለያዩ ሁኔታዎችን በሚጠቀምበት ጊዜ እርሱን መስማት ወደማይቻልበት ደረጃ ያደርሳል። አብያተ ክርስቲያናት በዚህ መልኩ ለረዥም ጊዜ ከቀጠሉ መሞታቸው አይቀራ ነው። ምንም እንኳን ሰዎች ወደ ቤተ ክርስቲያን ሊመጡ ቢችሉም፤ ስብስቡ ማኅበራዊ ጉባዔ ብቻ ይሆናል። የዚህ ዓይነቱን ሁኔታ በታሪክ ሁሉ ውስጥ መመልከት ይቻላል።

በዚህ የትንቢተ ኢሳይያስ ክፍል ይህ የሰዎች ኃጢአት ዑደት ወደ እግዚአብሔር ፍርድ ሲመራቸው እንመለከታለን። የእግዚአብሔር ፍርድ በእጁ እንዳለ በትር ተገልጿል። እግዚአብሔር በትሩን በሰውዬው ላይ ያሳርፍና ለውጥ እንዳለ ለመመልከት ይጠብቃል። ለውጥ በማይኖርበት ጊዜ የእግዚአብሔር እጅ እንደገና ለመምታት ትዘረጋለች። ተጨማሪ ፍርዶችን ያመጣል። አሁንም እግዚአብሔር ሰውዬው ንስሐ እንዲገባ ይጠብቃል፤ ይህ ካልሆነ ፍርዱ ይቀጥላል።

በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት በቀውጢ ሁኔታ ውስጥ ናቸው። የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች እውነትን በማስተማር

ሊቋቋሙት ሲገባቸው ይህንን ባለማድረጋቸው የሐሰት ትምህርት በመስፋፋት ላይ ይገኛል። በቤተ ክርስቲያን መሪዎች መካከል አለመስማማትና መዋጋት ነግሦ አል። እንዲያውም አንዳንዶቹ እስከ ፍርድ ቤት በመካሰስ ላይ ይገኛሉ። የተሳሳተ የመዋዕለ ንዋይ አስተሳሰብ ይታያል። አንዳንድ መሪዎች የልማት ገንዘብን ለግል ጥቅማቸው ያውላሉ። ብዙዎቹ ራስ ወዳድነት ይታይባቸዋል። እነዚህ ችግሮች የብዙዎቹ አብያተ ክርስቲያኖቻችንና የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎቻችን መለያ ባሕርያት ናቸው። ምናልባት እግዚአብሔር የፍርድ በትሩን አንሥቶ ይሆን? የመጀመሪያው በትር የሚያስከትለው ውስጣዊ ክፍፍልን ነው። ሰዎች ንስሐ ካልገቡ ሁለተኛው በትር ከሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ወይም ከመንግሥት ጋር ወደሚወዛገቡበት ችግር ይከታቸዋል። ሰዎች ምላሽ ባይሰጡ እግዚአብሔር እንደ ድርቅ ዓይነት ሌላ በትር ያመጣባቸዋል። እግዚአብሔርን እንሰማለን? ወይስ ልባችን እጅግ በመቀዝቀዙ እግዚአብሔር እኛን ለመቀደስ የሚያመጣውን ቅጣት አናስተውልም? (ዕብ. 12:4-13 አንብብ)።

1ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር ሰዎች ንስሐ ይገቡ ዘንድ ቤተ ክርስቲያንን እያስጠነቀቀ ሊሆን እንደሚችል የሚያሳዩ ሌሎች መረጃዎች የትኞቹ ናቸው? ለ) ከሰደት ይልቅ ሃይማኖታዊ ነጻነት ባለበት ወቅት እግዚአብሔርን መከተል ይበልጥ አስቸጋሪ የሚሆነው ለምንድን ነው?

2ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 9:8-10:4 አንብብ። (ሀ) የዚህን ክፍል ዋና አሳብ በማጠቃለል አንድ አጭር አንቀጽ ጻፍ። (ለ) በኤፍሬም (እስራኤል) ላይ የተነገሩትን ትንቢቶችና ፍርዶች ዘርዝር። (ሐ) እስራኤላውያን ምን እግዚአብሔር የሚጠላው አመለካከት ነበራቸው? (መ) እግዚአብሔር በነቢያትና በሽማግሌዎች ላይ የሚፈርደው ለምንድን ነው? (ቁ. 16) (ሠ) እግዚአብሔር እጁ ተዘርግታ እንደምትኖር አራት ጊዜያት ደጋግሞ የተናገረው ለምን ይመስልሃል? (ቁ. 12፣ 17፣ 21፣ 10:4)። (ረ) ከዚህ ክፍል የተማርካቸውን አስፈላጊ ትምህርቶች ዘርዝር።

1. የመጀመሪያው ዑደት፡ እግዚአብሔር ያፈረሰውን እንደሚጠግኑ ለሚያስቡ ዕቡያን የእግዚአብሔር ፍርድ (ኢሳ. 9:8-12)።

እግዚአብሔር በነቢዩ ኢሳይያስ በኩል ለእስራኤል ሕዝብ የማስጠንቀቂያ መልእክት አስተላለፈ። በዚህ ምንባብ ውስጥ እግዚአብሔር ቅድሚያ የሰጠው ለሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ነበር። ይህም ሆኖ፣ ይሁዳም እንደ እስራኤል ዓይነት በርካታ ችግሮች ውስጥ ስለነበረች በተዘዋዋሪ መንገድ ትንቢቱ ለይሁዳም ጭምር ነበር። ምናልባትም ይህ ትንቢት የተሰጠው እስራኤላውያን በ722 ዓ.ዓ. ወደ አሦር ከመወሰዳቸው ብዙም ሳይቆይ ይሆናል። ምናልባትም ይህ

ትንቢት የተሰጠው የአሦር ሠራዊት እስራኤልንና ሶርያን በወጋበት በ732 ዓ.ዓ. ሳይሆን አይቀርም።

እግዚአብሔር በመጀመሪያ ደረጃ የወቀሰው የቅጣት መሣሪያው በሆነው በአሦር አማካኝነት ያፈረሰውን ዳግም ለማነጽ የሞከሩትን ነበር (ኢሳ. 10:5)። የአሦር ሠራዊት ወደ ኤፍሬም (ሌላው የእስራኤል ስም) እና ርእሰ-ከተማዋ ወደሆነችው ወደ ሰማርያ ወጥቶ በርካታ ሕንጻዎችን አፈራረሰ። (የተለየ አመለካከት ያላቸው ሰዎች የመሬት መንቀጥቀጥ ተነሥቶ በእስራኤል ብዙ ቤቶችን እንዳወደመ ይናገራሉ።) እግዚአብሔር በበርካታ ነቢያት አማካኝነት ለምእተ ዓመታት ስለሚመጣው ምርኮ በማስጠንቀቅ ንስሐ እንዲገቡ ሲጠይቃቸው ቆይቷል። አሁን በእነርሱ ላይ ከባድ ውድመት አመጣባቸው። አይሁዶች ሊነቁና ንስሐ ገብተው ወደ እግዚአብሔር ሊመለሱ ይችሉ ነበር። ነገር ግን እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን ማስጠንቀቂያ ለመስማት አልፈለጉም። ይልቁንም የዚህን ተገላቢጦሽ አደረጉ። የጡብ ቤቶቻቸው በአሦራውያን ሠራዊት ስለወደሙባቸው በተሻሉ የሕንጻ መሥሪያ መሣሪያዎች እንደሚጠቀሙ እና እንደሚሠሯቸው እየታበዩ ይናገሩ ጀመር። በተወቀረ ድንጋይ መልሰው እንደሚሠሩት አሰቡ። የሾላ ዛፎች እንኳ ቢወድቁ ከእነርሱ በተሻሉት የዝግባ ዛፎች እንደሚጠቀሙ ገለጹ። የሾላ ዛፎች የቀደመውን ጥሩ ኑሮአቸውን የሚያሳዩዋቸው ሲሆኑ፣ የዝግባ ዛፎችም በምችት የደመቀውን የተደላደለ ሕይወት በተምሳሌትነት የሚያመለክቱ ሊሆኑ ይችላሉ። ልባቸው በትዕቢት ስለ ተሞላ ከምችት ሕይወት ማንም ሊያውጣቸው እንደማይችል አሰቡ። እነዚህ ሁሉ ሁኔታዎች ሕይወታቸውን እንዲለውጡ ካልሆነ የባሰ ፍርድ እንደሚመጣቸው ለማመልከት ከእግዚአብሔር ዘንድ የተላኩ ማስጠንቀቂያዎች መሆናቸውን ለመረዳት አልቻሉም።

ስለሆነም እግዚአብሔር እንደገና በቁጣው በትር እንደሚመታቸው ተናገረ። ይህም በቁጣው በትር አሦራውያን (ኢሳ. 10:5) ሲሆኑ፣ «የረአሶን ሠራዊት» ተብሎ ተጠርቷል። ረአሶን የሶርያ ንጉሥ ነበር። እስራኤላውያን እግዚአብሔር ሳይፈቅድ ከሶርያ ጋር ውል ገቡ። ረአሶን ከአሦር ጋር በመዋጋት ላይ ስለነበር፣ እስራኤል አሦርን ለማጥቃት ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን የምትገባበት ምክንያት አልነበራትም። እስራኤላውያን ወንድሞቻቸው የሆኑትን የይሁዳ ሕዝብ ለመውጋት ከሶርያ ጋር መተባበራቸውም ቢሆን ትክክል አልነበረም። በእግዚአብሔር ላይ ለመተማመን ባለመቻላቸውና እንደ ሶርያ ባሉ አገሮች ላይ በመደገፋቸው፣ እግዚአብሔር ከሶርያ ጋር ቃል ኪዳን ገብተው ሊወጉት በነበረው ጠላታቸው በአሦር መንግሥት አማካኝነት ይረታቸዋል።

ኢሳይያስ ረአሶንን የጠቀሰው የጠቅላላው ፍርድ ጠንካራ ማስጠንቀቂያ አድርጎ ሊሆን ይችላል። ምናልባትም አሦር የሶርያ ርእሰ-ከተማ ወደነበረችው ወደ ደማስቆ ገብቶ ያወደማትና ሕዝቡንም ወደ ምርኮኛነት ያፈለሰው በዚያው ዓመት ሳይሆን አይቀርም። ሶሪያ በእስራኤል ላይ ጊዜያዊ ድልን የተቀዳጀች ቢሆንም ይህ የከፋ ጥፋት ለእርሱም የሚመጣበት ጊዜ ነበር። እግዚአብሔር ከዚህ የጥፋት ሠራዊት በስተጀርባ ቆሞ ወደፊት ይገፋቸው ነበር። ይህ ብዙ ሠራዊት የተሰባሰበው ከአሦር ብቻ ሳይሆን ከአሦር ሠራዊት ጋር ከተባበሩት ሌሎች አገሮች ጭምር ነበር። ቀሪውን የሶርያ ክፍል (አራም)፣ ቀደምት ደጋፊዎቻቸውና እንደ ፍሊስቲያ የመሳሰሉ አገሮች በእስራኤል ላይ ይዘምታሉ። ይህም ሲሆን ነፃ የመውጣቱ ጉዳይ ያከትማል።

በኢሳይያስ 9:12፣ 17፣ 21 እና 10:4 አራት ጊዜ እግዚአብሔር እጁን ለቅጣት እንዳነሣ ሰው ሆኖ ተገልጾአል። ይህ ተምሳሌት እግዚአብሔር በሕዝቡ ኃጢአተኛነትና ንስሐ አለመግባት በጽድቅ መቆጣቱን የሚያመለክት ነው። እነዚያ የፍቅር ቃላት ከእረኛቸው አፍ አልነበሩም (መዝ. 23)። አሁን ጊዜው ከፍተኛ ቅጣት የሚቀበሉበት ነበር። የእግዚአብሔር እጅ ተዘርግታለች፤ ሌላው የፍርድ ዙር ሊመጣ ነው፤ ነገር ግን ምላሽ ይሰጡት ዘንድ ይጠባበቃል።

2. ሁለተኛው ዙር፤ በሕዝቡና በመሪዎች ላይ የሚደርስ ቅጣት (ኢሳ. 9:13-17)

እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ የሚያመጣው ሁለተኛው ዓይነት ፍርድ የመሪዎች መነሣት ይሆናል። በኢሳይያስ 9:16፣ «ይህን ሕዝብ የሚመሩ ያስቱአቸዋል፤ ተመሪዎቹም ይጠፋሉ» የሚል እናነባለን። በዚህ ጥቅስ ውስጥ የመሪነትን ሁለት ገጽታዎችና ማን ለምን ኃላፊነት እንዳለው እንመለከታለን።

በመጀመሪያ፣ ሕዝቡን ወደ ጥፋት የመሩት በኢሳይያስ 9:15 እንደ ሽማግሌዎችና ነቢያት የተገለጹት መሪዎች እንደሆኑ ተገልጾአል። አንድ ግለሰብ መሪ ማለት ሰው የሚከተለው ማንም ሰው ነው ብሏል። ሁሉም ሰው በሆነ መንገድ መሪ ነው። ልጆቿ ዱካዋን ስለሚከተሉ እናት መሪ ነች። ታናናሾቿ ስለሚከተሏት ታላቅ እጎት መሪ ነች። አንድ በሽምግልና እንዲያገለግል ያልተመረጠ የቤተ ክርስቲያን ምእመን ማኅበረ ምእመናኑ እርሱ የሚሻውን እንዲያደርግ ለመገፋፋት ከቻለ መሪ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ሰው የተመረጠ መሪ ባይሆንም እውነተኛ መሪ ነው። ሁሉም ሰው አንድ የሚከተለው ሰው ስላለው፣ ከሞላ ጎደል ሁሉም ሰው መሪ ነው ማለት ይቻላል። ስለሆነም መሪዎች ሰዎችን ወዴት እንደሚመሩ መጠንቀቅ አለባቸው። የሚመሯቸው ወደ ሰፊው የጥፋት ጎዳና ነው ወይስ ወደ ጠበበው

የእግዚአብሔር መንገድ? አንድ መሪ ሰውን የሚመራበት ስፍራ ብቻ ሳይሆን የሚመራበት ሁኔታም አስፈላጊ ነው። የሚፈልጉትን እንዲያደርጉላቸውና ለፈቃዳቸው እንዲሰግዱላቸው በማስገደድ እንደ ባሪያ ይገዙዋቸዋል? ወይስ ሰዎች እግዚአብሔር የሚፈልግባቸውን ያደርጉና ይሆኑ ዘንድ ነጻነት ይሰጧቸዋል? እግዚአብሔር መሪዎችን ሁሉ ወዴት እንደሚመሩና እንዴት እንደሚመሩ በመመዘን በኃላፊነት ይጠይቃቸዋል። በማስተዋልም ይሁን ባለማስተዋል ሰዎችን ወይ ወደ እግዚአብሔር እየመራን ነው አልያም ከእግዚአብሔር እንዲመለሱ እያደረግን ነው። ወይ ሰዎችን በጽድቅ መንገድ እየመራን ነው አልያም ለስሕተት እየዳረግን ነው። በኢሳይያስ ዘመን፣ የእስራኤል መሪዎች የእግዚአብሔርን ሕዝብ ወደ ጥፋት ይመሩ ስለነበር የእግዚአብሔር ቁጣና ፍርድ ይጠብቃቸው ነበር።

3ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተሰብ፣ በቤተ ክርስቲያንና በማኅበረሰብ ውስጥ የሚገኙትን የተለያዩ ዓይነት መሪዎች ዘርዝር። ለ) እነዚህ መሪዎች ሰዎችን እግዚአብሔር ወደሚፈልገው አቅጣጫ ሊመሩ የሚችሉባቸው አማራጭ መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሐ) እነዚህ መሪዎች ሰዎችን እግዚአብሔር ከሚፈልገው አቅጣጫ ሊመልሱ የሚችሉባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? መ) እጅግ የሚበዛው የትኛው ዓይነት መሪ ነው? ሠ) ሰዎች ትክክለኛው ዓይነት መሪዎች ይሆኑ ዘንድ ለማበረታታት ቤተ ክርስቲያን ምን ልታደርግ ትችላለች?

ሁለተኛ፡ በትንቢተ ኢሳይያስ ተመሪዎቹ «እንደ ጠፉ» ተገልጾአል። ምንም እንኳ ሰዎች ስለ አመራራቸው የሚጠየቁ ቢሆኑም፣ የኋላ ኋላ እያንዳንዱ ግለሰብ ስለ ራሱ ሕይወት ተጠያቂ ነው። «ኃጢአትን የምትሠራ ነፍስ እርሷ ትጠፋለች» የሚለው የመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ መሠረታዊ ነው (ሕዝ. 18:20)። ማንም መሪ ሌላው ሰው ኃጢአት እንዲሠራ ሊያስገድደው አይችልም። ይህ የሚሆነው ሰውየው ለመሪው በሕይወቱ ላይ ሥልጣን ሲሰጠው ብቻ ነው። ማንም ሰው ዝሙት እንድትሠራ፣ ወይም እምነትህን እንድትክድ፣ ወይም ሌላውን ጎሳ እንድትጠላ ሊያስገድድህ አይችልም። እያንዳንዳችን ስለ ራሳችን ሕይወት፣ ተግባራትና አስተሳሰቦች ተጠያቂዎች ነን። የእስራኤል መሪዎች አምልኮተ ጣዖትን ለሕዝቡ በማስተዋወቅ ያመልኳቸው ዘንድ አዝዘዋል። ነገር ግን ሕዝቡ ተግባራቸውን ለመቃወም ይችላሉ ነበር። አንድ ላይ ተሰባስበው ንጉሡን ሊገለብጡት ይችሉ ነበር። ወይም ደግሞ በእግዚአብሔር ላይ የነበራቸውን እምነት ጠብቀው በፈቃዳቸው ለእርሱ ሊሞቱ ይችሉ ነበር። ይሁንና፣ የእስራኤል ሕዝብ መሪዎቻቸው ስለ ግብረገባዊና አምልኮአዊ ሕይወታቸው እንዲወስኑ ፈቀዱ። በአምልኮተ ጣዖትና በሌሎችም ዓይነት ኃጢአቶች ተጠመዱ። መሪዎች እንዲቆጣጠሯቸው ፈቀዱላቸው። ይህም በመሆኑ፣ እነርሱም

የኃላፊነቱ ተካፋዮች ሆኑ። በኢሳይያስ 9:13 እግዚአብሔር ሕዝቡ ወደ እርሱ እንደማይመለስ ወይም ከተማቸው ሰማርያ ለምን እንደፈረሰች እንደማይጠይቁ ተናግሯል። በዚህ ሁሉ እግዚአብሔርን ሙሉ ለሙሉ ችላ አሉት።

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) መሪዎች ሕዝቡን በመጫን ከእግዚአብሔር የሚያርቁባቸውን አንዳንድ መንገዶች ዘርዝረዋል። ለ) በዚህ ሕዝቡ የሚሸከመው ኃላፊነት ምንድን ነው? መሪዎች ወደ ጥፋት እንዲመሯቸው የሚፈቅዱባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሐ) ይህ ሁኔታ ሲፈጸም ከተመለከትህበት የቤተሰብ አመራር አንዳንድ ምሳሌዎችን ጠቃቅስ። መ) ይህ ሁኔታ ሲፈጸም ከተመለከትህበት የቤተ ክርስቲያን አመራር አንዳንድ ምሳሌዎችን ጠቃቅስ። ሠ) ይህ ሁኔታ ሲፈጸም ከተመለከትህበት የመንግሥት አመራር አንዳንድ ምሳሌዎችን ጠቃቅስ።

ኢሳይያስ የእስራኤልን ሁኔታ ወደ ከፋ አዘቅት ለመከተት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረጉትን ሁለት ዓይነት መሪዎች ጠቅሶአል። መጀመሪያ፡ ሽማግሌዎችና ከበርቴዎች ሲሆኑ፤ የእስራኤል ንጉሥ በዚህ ውስጥ ይካተታል። እነዚህ ሰዎች ለኅብረተሰቡ ሕይወት ኃላፊነት ያላቸውና ለፖለቲካዊም ሆነ ማኅበራዊ መሪነት ግንባር ቀደም ተጠቃሾች ናቸው። ኢሳይያስ እነዚህን ሰዎች «ራስ» እና «የዘንባባ ቅርንጫፍ» ሲል ጠርቷል። እነዚህ ውሳኔ ሰጭዎችና የክበሩ ሰዎች ነበሩ።

ሁለተኛ፡ ነቢያትን ጠቅሶአቸዋል። ኢሳይያስ የነቢያትን አነስተኛ የመሪነት ሚና ለመግለጽ «ጅራት» እና «እንግጫ» ሲል ጠርቷቸዋል። ይህ ምናልባትም በእውነተኛቹ የእግዚአብሔር ነቢያት ላይ ከፍተኛ ችግር በሚፈጥሩት ነቢያት ላይ የተሰነዘረ ዘለፋም ሊሆን ይችላል። ነቢያት ሕዝቡ በንስሐ ተመልሰው ሕግጋቱን ይጠብቁ ዘንድ እግዚአብሔር የሚልካቸው የእርሱ ቃል አቀባዮች ናቸው። ይሁንና፤ ለእያንዳንዱ እውነተኛ ነቢይ እጅግ በርካታ የሐሰት ነቢያት ይኖሩ ነበር። (ይህ ዛሬ በአብያተ ክርስቲያናትም እውነት ነው። 2ኛ ጴጥሮስ 2:1-3 ተመልከት።) ኢሳይያስ እነዚህ ሐሰተኛ ነቢያት ውሸትን እንደሚያስተምሩ ገልጾአል። ከእግዚአብሔር ያልመጣውንና ዳሩ ግን ከሰይጣን የተቀበሉትን መልእክት ያስተላልፋሉ።

ኢሳይያስ በዘመኑ ከፍተኛ የመሪነት ሚና የነበራቸውን ካህናት አለመጥቀሱ የሚያስገርም ነው። ምናልባትም ይህ የሆነው በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ውስጥ እግዚአብሔር በመሪነት ያገለግላሉ ብሎ የሚጠብቃቸው እውነተኛ ካህናት ባለመኖራቸው ይሆናል። ኢዮርብአም ሁለት የጣዖት አምልኮ ስፍራዎችን በዳንና በቤተል በማስቀመጡ ምክንያት እውነተኛ ካህናት አምልኮን ከመምራት ተግባራቸው ተፈናቅለው ነበር። አብዛኞቹ ወደ ይሁዳ ተሰድደው ነበር።

ኢሳይያስ የሐሰተኛ ጣዖታት ካህናት ከእግዚአብሔር ባለመሆናቸው ለመሪነታቸው ተጠያቂዎች እንደሚሆኑ አልተናገረም።

እግዚአብሔር በቀጣዩ የፍርድ እርምጃ የእስራኤልን መሪዎች በሙሉ እንደሚያስወግድና ሕዝቡን ያለ መሪ እንደሚያስቀር ተናግሯል። መሪዎች ከሌሉ የማኅበረሰቡ ሕይወት ይፈራርሳል። ሕገ-ወጥነት ይንስራፋል። ሕዝቡ በአንድነት ተሰብስቦ ከጠላቱ ሊከላከል አይችልም። የማኅበረሰቡ ሕይወት ስለሚበላሽ በተለይ እግዚአብሔር የሚያዝንላቸው ወጣቶች፣ አባት -የለሾችና መበለቶች ፈሪሃ እግዚአብሔር ርቋቸው በኃጢአት ዓለም ውስጥ ይቅበዘበዛሉ። ይኸው ክፋት በጸያፍ አነጋገራቸው ውስጥ ራሱን ይገልጻል። ጉድለቶቻቸውን ይሞላላቸው ዘንድ ወደ እግዚአብሔር የሚመለከቱ፣ ለመንፈሳዊ ነገሮች ፈጥነው ምላሽ የሚሰጡ የማኅበረሰቡ ገለልተኛ አካላት ሳይቀር እጅግ ከመከፋታቸው የተነሣ ለቅጣት ይዳረጉ ነበር። የዚህም ውጤት የእግዚአብሔር ፍርድ ከመሪዎች አንሥቶ እስከ ተራው ለማኝ ድረስ የሚወርድ መሆኑ ነበር።

መሪዎቹን በማንሣት ሕዝቡን ከቀጣ በኋላ፣ እግዚአብሔር አሁንም ለሌላ ቅጣት እጁን ዘርግቶ ይጠብቃል። አሁን ንስሐ ይገቡ ይሆን? የሚያሳዝነው አያደርጉትም።

5ኛ ጥያቄ፡- ሚክያስ ምዕራፍ 3ን አንብብ። (ይህ መልእክት የተጻፈው ኢሳይያስ ትንቢቱን በጻፈበት ዘመን አካባቢ ነበር።) ሀ) ሚክያስ ምዕራፍ 3 ከኢሳይያስ ምዕራፍ 9 ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? የሚለውን? ለ) ይህ ምዕራፍ በተሳሳተ መንገድ ለሚመሩት አገልጋዮች ማስጠንቀቂያ የሚሆነው በምን መንገድ ነው?

3. ሦስተኛ ዑደት፡ በእርስ በእርስ ውጊያዎች ውስጥ የእግዚአብሔር ቅጣት (ኢሳ. 9፡18-21)

የመሪዎች ወይም እግዚአብሔርን የሚፈሩ መሪዎች ያለመኖር አንደኛው ውጤት መሪዎቹ ራሳቸውና ሕዝቡ እርስ በእርሱ የሚናከስ መሆኑ ነው። አንዳንድ ጊዜ ውጊያው አካላዊ ይሆንና በነገዶችና በጎሳዎች መካከል ጦርነትን ያስከትላል። ብዙውን ጊዜ ግን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚካሄደው የቃላት ጦርነት ሲሆን፣ ይህም ግንኙነቶችን ያፈራርሳል። የዛሬው የኢትዮጵያ የወንጌል አማኝ አብያተ ክርስቲያናት ሁኔታ መሪዎች ከመሪዎች ጋር የሚዋጉበት ሲሆን፣ ይህም በበኩሉ የቤተ ክርስቲያን ምእመናን ከሌሎች የእምነት ክፍሎች ጋር እንዲዋጉ የሚያደርግ ነው።

በእስራኤልም ተመሳሳይ ነገር ተፈጽሞአል። እግዚአብሔር ብቃት ያላቸውን መሪዎች ከቦታቸው ሲያስነሣ፣ አያሌ ነገሮች እንደሚከሰቱ ተገልጿል። በመጀመሪያ ደረጃ፣ ክፋት ያለ ምንም ቁጥጥር

መከናወኑን ይቀጥላል። ኢሳይያስ ክፋትን ከማሳ ውጪ ከተከማቸ
እሾህና ኩርጉችት ከምችት ጋር ያነጻጽራል። ትንሽ እሳት ሲጫርበት
ይህ ከምር ግዙፍ እሳት ይፈጥርና ጥቅጥቅ ያለውን ደን ሁሉ
ያቃጥላል። ኢሳይያስ እሳቱ የሚቀጣጠልበት እሾህ ሕዝቡን
እንደሚወክል ገልጾአል። ተራውም ሰው ሳይቀር በክፋት ይቃጠላል።

ክፋት ራስን የማጥፋት ኃይል አለው። ሌሎችን ክፋቶች በማከል
እያደገና እያደገ ይሄዳል። ሁለት የሕዝብ ቡድኖች አንዳቸው ከሌላው
እንደሚልቁና ሌላው ቡድን የእነርሱን ዕድገት እንደሚያቅብ በማሰብ
በቅናት ይኖራሉ። ይኸው ክፋት በመካከላቸው ይጎለብትና በገበያ ስፍራ
የቃላት ጦርነት ይገጥማሉ። ወዲያውም የቃላት ጦርነቱ ወደ አካላዊ
ጥቃት ተሸጋግሮ ከአንደኛው ቡድን አንድ ሰው ይዋቃል። ብዙም
ሳይቆይ ሁለቱም ቡድኖች መሣሪያ ታጥቀው ይጋደላሉ። ሰዎች
አንዱን ቡድን መደገፍ ይጀምሩና ጦርነቱ ብሔራዊ መልክ ሊይዝ
ይችላል። እሳት እሳትን እየጨመረ እንደሚያድግ ሁሉ ክፋትም እንዲሁ
ነው። ጳውሎስ ባለሥልጣናት ክፋትን ለመከላከል ከእግዚአብሔር
ዘንድ ሰይፍን እንደታጠቁ ይናገራል (ሮሜ 13:1-7)። ያ ሰይፍ
ከማኅብረሰቡ ውስጥ ከሌለ ክፋት እንደ እሳት እያደገ ከፍተኛ ጥፋት
ማድረሱን ይቀጥላል። (ለዚህ ቦስኒያንና ሩዋንዳን እንደ ቅርብ ጊዜ
ምሳሌዎች አድርገን ልንመለከት እንችላለን። ምንም እንኳ ሩዋንዳ
በአፍሪካ ከሚገኙ እጅግ ጠንካራ ክርስቲያናዊ አገሮች አንዱ
ብትሆንም፣ ክፋት ያለ ቁጥጥር እየተስፋፋ በመሄዱ የሰው ልጆች
የጭካኔ ትእይንት ልትሆን በቅታለች።)

ሁለተኛ፡ ኢሳይያስ የቤተሰብ ክፍፍልና ጦርነት እንደሚከሰት
ተናግሯል። በኅብረተሰቡ ውስጥ የሚገኘው መረጋጋት ሲፈራርስ፣
ራስ-ወዳድነትና ክፋት ይጨምራል። ይህም ብዙም ሳይቆይ ወደ
ከፍተኛ ውዝግብ ያመራል። እግዚአብሔር ይህ በእስራኤል ሕዝብ
ውስጥ እንደሚፈጸም ተናግሯል። እስራኤላውያን ከአንድ ቤተሰብ
የወጡ ወንድማማቾች ነበሩ። አሁን ግን እርስ በርሳቸው መዋጋት
ጀምረው ነበር። በሰሜኑ መንግሥት ዋነኛው ነገድና ከዮሴፍ
ትውልዶች አንዱ የሆነው ኤፍሬም በእስራኤል ሁለተኛው ቃላቅ
ነገድና የዮሴፍ ትውልድ ከሆነው ከምናሌ ጋር ይዋጋል። በደቡቡ
መንግሥት ወንድማቸው የሆነው ይሁዳ የሁለቱን የተቀናጀ ቁጣ
ይጋፈጣል። እንደ ያዕቆብ ልጆች ሁሉም ከአንድ ምንጭ መውጣታቸው
ተረስቶ የእግዚአብሔር ሕዝብ በመሆናቸው ያገኙት አንድነት ይፈርስ
ጀመር። በመሆኑም፣ በጎሳዊ ቡድኖቻቸው ይከፋፈላሉ። (ማስታወሻ፡
ከቀደሙት ስድስት የእስራኤል ነገሥታት ውስጥ አምስቱ የመጡት
ከእነርሱ በፊት የነበረውን ንጉሥ በመግደል ነበር። አንደኛው ብቻ
ዙፋኑን ለልጁ ለማስተላለፍ ችሏል።) አንደኛው ድል ወደ በለጠ

የትግል ፍላጎት ይመራ ነበር። ኢሳይያስ ይህንኑ ሂደት «እያንዳንዱም የክንዱን ሥጋ ይበላል» ሲል ገልጾታል። ምንም እንኳን በሰማርያና በኋላም በኢየሩሳሌም ሰዎች ከረሃብ የተነሣ ልጆቻቸውን የሚበሉበት ጊዜ የሚመጣ ቢሆንም (ዘሌዋ. 26:29፤ ዘዳግ. 28:53-57፤ 2ኛ ነገሥ. 6:28-29)፤ ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ የሚናገረው ስለ ሕዝባዊና ጎሳዊ ጦርነት ነበር፤ ይህም ከራስ ሕዝብ ድል ነሥቶ ለመውሰድ የሚደረግ ጥረት ነበር።

ይህ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሊፈጸም ይችላል? አንዳንድ ጊዜ ሰማያዊው ቤተሰባችን ማለትም ሌሎች አማኞች ከምድራዊ ቅርሳችን የበለጠ ጠቀሜታ እንዳለው እንዘነጋ ይሆን? ስለ እግዚአብሔር ቤተሰብ ከማሰብ ይልቅ አብልጠን የምንጨነቀው የራሳችንን ቤተሰብ፣ ጎሳና ነገድ በመጠበቁና ሁሉንም ዓይነት ጥቅማ ጥቅሞች እንዲያገኙ በማድረጉ ላይ ነው? ከእግዚአብሔር ቤተሰብና ከእግዚአብሔር ክብር በላይ ለራሳችን የእምነት ዘርፍ አብልጠን እንታገላለን? በኢሳይያስ ውስጥ የተገለጸው ክፋት አንድ ቀን ተቀጣጥሎ ያጠፋን ይሆን?

6ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በማስታወሻ ደብተርህ ውስጥ ቤተሰብ፣ ነገድ፣ ጎሳና ቅርስ ከእግዚአብሔር ቤተሰብ በላይ የሚቆጠርበትን ሁኔታ ዘርዝር። ለ) ይህ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚታየው እንዴት ነው? ሐ) ብዙውን ጊዜ የእምነት ዘርፍ አሳብ ከእግዚአብሔር መንግሥት የበለጠ ጠቀሜታ የሚሰጠው እንዴት ነው?

አሁንም የእግዚአብሔር እጅ ለፍርድ ተዘጋጅታ እንደተዘረጋች ለአራተኛ ጊዜ እናነባለን። ይህ የመጨረሻውና እጅግ የከፋው ቅጣት የሚፈጸምበት ነው። የእግዚአብሔር ሰዎች ሊያመልጡ የሚችሉት የመጨረሻው ፍርድ ከመድረሱ በፊት ንስሐ ገብተው የተመለሱ እንደሆነ ብቻ ነው።

4. አራተኛ ዑደት፡ በተለይ መሪዎችና ባለጠጎች እንደሚማረኩ ወይም እንደሚሞቱ (ኢሳ. 10:1-4)

ኢሳይያስ ይህንን ክፍል የሚጀምረው ወዮላቸው በማለት ነው። ይህም በኢሳይያስ 5:8-23 የተጠቀሱትን ተከታታይ ወዮላቸውና ፍርዶች ያስታውሰናል። በእስራኤል ላይ የሚደርሰው የመጨረሻ ፍርድ በወረራቸው የአሦር ሠራዊት መገደል ወይም መማረክ ነበር። ምንም እንኳን ሁሉም እነዚህን መራራ ቀናት የሚቀምስ ቢሆንም፣ በመሪዎችና በሀብታሞች ላይ የሚደርሰው አበሳ ላቅ ያለ ነበር።

ኢሳይያስ አይሁዶች መራራ ሥቃይ የሚቀምሱት እግዚአብሔር በበትሩ ስለሚቀጣቸው እንደሆነ በመግለጽ፣ ስለ ሀብታሞችና ኃይለኞች የሚናገረውን ልብ በል። መሪዎቹ ለራሳቸው ጥቅም ሲሉ ተገቢ ያልሆኑትን ሕግጋት አቁመዋል። ለእኩልነትና ፍትሕ ሳይገዳቸው ራሳቸውንና ሌሎችን ሰዎች ለመጥቀም ፈለጉ። ይህንንም የሚያደርጉት

ሕግጋትን በመሻር የፖለቲካ ዓቅም የሌላቸውንና በፍርድ ችሎት ሊሞግቷቸው የማይችሉትን ደካሞች በመጉዳት ነበር። ድሆች፣ መበለቶችና እንለማውታዎች ኃይል አልነበራቸውም። ስለሆነም የመሪዎችና የሀብታሞች ኃይል እየጨመረ ሄደ። አንደኛው ወገን በሀብቱ እየደለበ ሲሄድ፣ ሌላኛው ይበልጥ እየደኸየ ይሄዳል።

7ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እንዲህ ዓይነቱ ነገር በኢትዮጵያ ታሪክ የተፈጸመው እንዴት ነው? ለ) ይኸው አንዳንድ ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የተፈጸመው እንዴት ነው? ሐ) አብዛኛዎቹ አብያተ ክርስቲያናት የሚተዳደሩት ትምህርት፣ ሀብት፣ ወይም ሥልጣን ባላቸው ሰዎች ነው። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲህ ዓይነት ብቃት የሌለው ተራ ሰው የዚህ ዓይነቱን አሠራር እንዴት የሚመለከተው ይመስልሃል? ተራ ምእመናን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተደማጭነት የሌላቸው ለምንድን ነው? ይህ ሁላችንም በክርስቶስ አንድ እንደሆንንና መማራችን ወይም ሀብታም መሆናችን በእግዚአብሔር ዘንድ ለውጥ እንደማያመጣ ከሚናገረው የመጽሐፍ ቅዱስ አሳብ ጋር የሚቃረነው እንዴት ነው? መ) ቤተ ክርስቲያን ኃይል የሌለውን በመጨቆንና ፍትሕ-አልባ በሆነ ሁኔታ በማስተናገዱ ተግባር እንዳትቀጥል ልትጠነቀቅ የሚገባቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው?

እግዚአብሔር በመሪነት ላይ ለሚገኙት ሰዎች ሦስት ጥያቄዎችን ያቀርብላቸዋል።

1) እግዚአብሔር ከሩቅ አገር መከራን ሲልከባቸው ምን ያደርጋሉ? ያን ጊዜ የሚያመልጡበት መንገድ አይኖራቸውም።

2) ለርዳታ ወደ ማን ይሄዳሉ? አጋሮቻቸው የሚተዉአቸው ሲሆን፣ ገንዘባቸው ከሚጋፈጡት መከራ ሊታደጋቸው አይችሉም።

3) ገንዘባቸው የት ቢቀመጥ ከዘረፋ ይድናል? የሀብታሞች ትልቁ ስጋት ሌባ ገንዘባቸውን እንዳይዘርፈው ነው። አሁን የአሦር ሠራዊት በሚመጣበት ጊዜ ገንዘቡን ሊደብቁት ስለማይችሉ ስጋታቸው በእጅጉ ይንራል። ገንዘባቸው ሁሉ ተወስዶ ለችግር ይዳረጋሉ።

የፍርድን ዕለት የሚያመጣባቸው እግዚአብሔር ስለሆነ፣ ሊያመልጡ አይችሉም። ሀብታሞችና ባለሥልጣናት አንድ ቀን በገንዘባቸው ወይም በሥልጣናቸው የማይወጡት ችግር እንደሚደርስባቸው ለማሰብ አይችሉም። እግዚአብሔር ግን ነገሮች የሚስተካከሉበትን ቀን ቆርጧል። ኢሳይያስ ከሩቅ እንደሚመጣ የሚናገረው መከራ የአሦርን ሠራዊት መምጣት የሚያመለክት ነው። የአሦር ሠራዊት በሚመጣበት ጊዜ ሀብታሞች ሲተጉለት የኖሩት ሁሉ ይወስዳል። እንዲያውም በአሦራውያን እጅ ከፍተኛ ችግር የሚደርስባቸው ሀብታሞችና ባለሥልጣናት ይሆናሉ። ሀብታሞችና ባለሥልጣናት ገንዘብንና ሥልጣንን የለመዱ በመሆናቸው የዚህ ውጤት የሆኑትን ሁሉ አጥተው ይሠቃያሉ። ያን ጊዜ «ተራ» ሰዎች ይሆናሉ። የለመዱትን በማጣታቸው

ሥቃያቸው ወሰን አይኖረውም። ምንም ሥልጣን ከሌለው ተራ ሰው እኩል በምርኮኛነት ይፈረጃሉ። ብዙዎቹ ለጥፋት ሰይፍ ይዳረጋሉ። በጥንት ዘመን፤ ኃያሉ ሠራዊት አንድን አገር በሚይዝበት ጊዜ የመጀመሪያ ተግባሩ ባለሥልጣናትንና ሀብታሞችን በሰልፍ ደርድሮ መጨፍጨፍ ነበር። ይህም ከእንግዲህ አገሪቱ ኃያሏን አገር እንዳትወጋ አከርካሪዋን ይሰብረዋል። (ምናልባትም ይህ በደርግ ዘመን መንግሥት ከፍተኛ ችግር የደረሰባቸውን ሀብታሞችና የተማሩ ሰዎች ሁኔታ የሚመስል ይሆናል።)

ኢሳይያስ እግዚአብሔር በሰሜናዊቱ መንግሥት በእስራኤል ላይ የሚያመጣውን የፍርድ ዝርዝር ገልጾአል። ይህም የሚፈጸመው በምርኮ ይሆናል። በዚህ ደረጃ የእስራኤል ሕዝብ ወደ አገራቸው እንደሚመለሱ ተስፋ አይሰጥም። በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ፤ ከይሁዳ በተቃራኒ የሰሜኑ መንግሥት ወደ አገሩ ተመልሶ እንደገና ሊያንሠራራ አልቻለም። በብዙ መንገዶች አሁንም የእግዚአብሔር እጅ በእስራኤላውያን ላይ ለቅጣት እንደተዘረጋች ልንመለከት እንችላለን። ይሁንና፤ አንድ ቀን እግዚአብሔር የቅጣት እጁን በምሕረቱ እንደሚተካና እንደሚያድሳቸው እናውቃለን። ያን ጊዜ ግን ሰሜን ደቡብ የሚባለው ልዩነት ቀርቶ እንደ አንድ ሕዝብ አንድ መንግሥት ይመሠርታሉ (ሕዝ. 37:15-23)።

8ኛ ጥያቄ፡- ከዚህ ክፍል እንደ አገርና ቤተ ክርስቲያን ለኢትዮጵያ የሚዛመዱ ምን ትምህርቶች እናገኛለን?

ሁለተኛ ቀን

ኢሳይያስ 10:5-34

ዓሊ መሳ ዝነኛ ሰው ነበር። በአማኞች ላይ ባደረበት ጥላቻ የታወቀ ነበርና በአስተዳደር ክልሉ አካባቢ የሚገኙትን አብያተ ክርስቲያናት ለማውደም የሚችለውን ጥረት ሁሉ አደረገ። በእርሱ የአስተዳደር ዘመን በመቶዎች የሚቆጠሩ አብያተ ክርስቲያናት ተዘግተዋል። የቤተ ክርስቲያን ሕንጻዎችና የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች ወድመዋል። የትኛውም አማኝ በተለይም የቤተ ክርስቲያን መሪ እርሱ ካስነሣው ሰደት ነፃ ሊሆን አልቻለም። አንድ ቀን ግን ሥልጣኑ ከእጁ ተወሰደ፤ ከዚያም ጎጃም መንገድ ሰሜን ሆቴል አካባቢ ራሱን ገድሎ ተገኘ።

9ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 10:12 አንብብ። ሀ) በዓሊና እንደ እርሱ በኮሚኒዝም ዘመን በቤተ ክርስቲያን ላይ የጠላትነት ዘመቻ ስላስፋፋት ሰዎች ስለደረሰባቸው ነገር ይህ ጥቅስ ምን ይገልጻል? ለ) ይህ ጥቅስ በእግዚአብሔርና በመንግሥት መካከል ስላለው ግንኙነት ምን ይናገራል?

እግዚአብሔር የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት በኮምዩኒስት መንግሥት በመሰደድ የፍዳ ሕይወት እንዲገፉ ሲያደርግ ምን ዓላማዎች እንደነበሩት በትክክል አናውቅም። እግዚአብሔር የመጀመሪያ ፍቅሯን

አጥታ በመቀዝቀዝ ላይ የነበረችውን ቤተ ክርስቲያን ለማንጸት እየፈለገ ይሆን? የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት የፖለቲካዊ ጥቅም ማግኛ አድርገው መመልከት የጀመሩትን መሪዎች ለማንቃት እየፈለገ ይሆን? እግዚአብሔር እንደ ዓሊ ሙሳ ዓይነቶቹን ሰዎች ሕዝቡን ለመቅጣት በበትርነት እየተጠቀመ ይሆን? እነዚህን ጥያቄዎች በልበ ሙሉነት መመለሱ ይቻላል። የምናውቀው ነገር ቢኖር በስደት ዓመታት ውስጥ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የማንጸት ሂደት እንደነበረ ነው። በአብዛኛዎቹ የኢትዮጵያ አካባቢዎች፡ የወንጌል አማኝ አብያተ ክርስቲያናት በከፍተኛ ደረጃ አድገው ነበር። ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ጠላቶች ላይ የደረሰውን ነገር መለስ ብለን ብንመለከት፡ ምናልባትም የእግዚአብሔር የፍርድ በትሮች የነበሩ ሰዎች አሁን በእግዚአብሔር ፍርድ ሥር ናቸው። ከቤተ ክርስቲያን ቀንደኛ አሳዳጆች አንዳንዶቹ ወዲያው ሞተዋል፤ አብደዋል፤ ወይም ሌላ የከፋ አደጋ ደርሶባቸዋል። በእውነቱ የእግዚአብሔር አሠራር ከሁሉም በላይ የላቀ ነው።

10ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 10፡5-19 አንብብ። (ሀ) በቁጥር 5 አሦር ምን ተብሎ ተጠራ? እግዚአብሔር ይህን ሊል ምን ማለቱ ነው? ይህ በታሪክ የተፈጸመው እንዴት ነው? (ለ) በዚህ ስፍራ እግዚአብሔርን ያስቆጣውና መንፈሳዊነት የጎደለው ሕዝብ ማን ነው? (ሐ) እግዚአብሔር አሦር ምን እንዲያደርግ ነው የላከው? (መ) አሦር ለመስጠት ያሰበው ዕርዳታ ምን ነበር? (ሠ) አሦር ምን ብሎ ተመካ? (ቁጥር 9-11፡ 13-14)። (ረ) እግዚአብሔር አሦርን የሚቀጣበት ዓቢይ አመለካከት ምን ነበር? (ሰ) እግዚአብሔር እንዲህ ዓይነቱ አመለካከት ሞኝነት እንደሆነ የተናገረው ለምንድን ነው? (ሸ) እግዚአብሔር በአሦር ሕዝብ ላይ የሚያመጣው ፍርድ ምንድን ነው? (ቀ) እግዚአብሔር የተገለጸው እንዴት ነው? የሚሠራውስ ተግባር ምንድን ነው? (በ) የዚህን ምዕራፍ ዋና አሳብ በአንድ አንቀጽ አጠቃለልህ ጻፍ።

አንድ ሥልጣንና ኃይል የተሰጠው የመንግሥት የሥራ ኃላፊ ነበር። ወዲያውም ከባድ ምርጫ ያጋጥመዋል። ሥልጣኑን በስግብግብነት ለራሱ ጥቅም ሊያውል ወይም ደግሞ ቤተሰቡን፣ ወዳጆቹን፣ ጎሳውን ወይም አንድን የተለየ ቡድን ወይም ሃይማኖት ለማገልገል ሊጠቀምበት ይችላል። ወይም ደግሞ ፍትሐዊ ብያኔ በመስጠት ትክክለኛ ውሳኔዎችን ሊያስተላልፍ ይችላል። አብዛኛዎቹ መሪዎች የራሳቸውን ፍላጎት ለማገልገል ሊሉ ሥልጣናቸውን አላገባብ ይጠቀማሉ። ይህ ዓይነቱ ሥልጣን ከፋት የተሞላበት ስለሚሆን ፍትሕ-አልባነት ይሰፍናል። ክርስቲያኖችም ቢሆኑ እንኳ በመንግሥት የሥልጣን ኮርቻ ላይ ሆነው በፍትሕና በእኩልነት የሚበይኑት ጥቂቶቹ ብቻ ናቸው።

እነዚህ መሪዎች የዘነጉት ነገር ቢኖር በሥልጣን ወንበር ላይ የተቀመጡት በራሳቸው ጥበብ ወይም ችሎታ እንዳልሆነ ነው። ይልቁንም፤ በሥልጣን ላይ የተቀመጡት የአጽናፈ ዓለሙ ብቸኛ ጌታ በሆነው በእግዚአብሔር ብርታት ነው። ይህን ላያውቁ ቢችሉም፤ በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ ያሉ መሣሪያዎች ናቸው። በቤተ ክርስቲያን ወይም በአገር ውስጥ የችግር መፈልፈያ ከረጢት ቢሆኑም እንኳ አሁንም በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኙ መሣሪያዎች ብቻ ናቸው። ዓላማውን ከሥራ ላይ ያውሉለታል። ይህም ከሆነ በኋላ፤ ሥልጣናቸውን አላግባብ ስለተጠቀሙበት መንገድ ከእግዚአብሔር ዘንድ ፍርዳቸውን ይቀበላሉ።

አገሮችን ወይም መሪዎችን የሚያስነሣውና በእነርሱም አማካኝነት ዓላማውን ከተግባር ላይ የሚያውለው እግዚአብሔር ነው። ምንም እንኳ አገሮችና በርካታ የአገር መሪዎች ይህንን ባይገነዘቡም፤ እግዚአብሔር እየተጠቀመባቸው ነው። እንዲሁም ደግሞ እንዴት እንደገዙና እንዳስተዳደሩ በኃላፊነት ይጠይቃቸዋል። እግዚአብሔር እጅግ ታላቅ አምላክ ስለሆነ፤ የራሱን ዓላማዎች ለመፈጸም ውሳኔዎቻቸውን ይቆጣጠራል። ይሁንና፤ እግዚአብሔር ለአመለካከታቸውና ለሥራቸው በኃላፊነት ይጠይቃቸዋል። በአገሩ ላይ ወይም በግለሰብ ሕይወት ወይም ደግሞ በኋላ በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት ለፍርድ በሚቀርቡበት ጊዜ ይቀጣቸዋል።

በትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያ 9 ምዕራፎች ውስጥ በእስራኤልና በተለይም በይሁዳ በሚገኙት ሕዝቦቹ ላይ እግዚአብሔር እንደሚፈርድባቸው የሚያስረዱትን ትንቢቶች አጥንተናል። የትንቢተ ኢሳይያስ መልእክት እምብርት እግዚአብሔር በሁለቱም አገሮች ላይ ፍርድ ለማምጣት የአሦርን ሠራዊት እንደሚጠቀም የሚያስረዳ ነበር። እግዚአብሔር አሦር ሕዝቡን ለመቅጣት የሚጠቀምበት ጨገገር እንደሆነ ይናገራል። በዚህ ስፍራ ግን እግዚአብሔር በአሦራውያን ላይ ዞሮ እንደተነሣና ሊፈርድባቸው እንደፈለገ ይገልጻል። እግዚአብሔር ከዚህ ቀጥሎ በመቅጫ መሣሪያነት የተጠቀመው ባቢሎናውያንን እንደሆነ ከመጽሐፍ ቅዱስና ከታሪክ እንረዳለን። በዚህ ጊዜ ግን በአሦርም ሆነ በይሁዳ መንግሥታት ላይ ፍርዱን ያመጣል።

1. አሦር የእግዚአብሔር የቅጣት በትር (ኢሳ. 10:5-6)

ስለ እግዚአብሔር ስናስብ በአብዛኛው የቁጣና የመዓት አምላክ እንደሆነ አድርገን አናስብም። ብዙዎቻችን ስለ ፍቅሩ እናስባለን። ይሁንና፤ የእግዚአብሔር ባሕርይ ሚዛናዊነት የጠበቀ እንደሆነ ሊታወቅ ይገባል። እግዚአብሔር የፍቅር አምላክ መሆኑ እውነት ነው። ለሰው ልጆች የሚያሳያቸው የምሕረትና የበጎነት ተግባራት ሁሉ

የሚመነጩት ከፍቅር ባሕርይ ነው። የእግዚአብሔር ፍቅር ወሰን የለውም። ኃይሉ ምጣኔ እንደሌለው ሁሉ ፍቅሩም አይመጠንም። ያለዚያ ፍቅር በምድር ላይ እጅግ ጻድቅ ነኝ እያለ የሚመጸደቀውን ሰው ጨምሮ ማንኛውም ሰው ጸንቶ ሊቆም አይችልም። እግዚአብሔር ከትእዛዙ ርቀው ለሚያምፁት እንኳ ፍቅሩን እንደ ጠዋት የፀሐይ ጮራ ይፈነጥቃል። ይሁንና፤ የእግዚአብሔር ፍቅር በቀዳሚነት እንደ ንጹሕ ምንጭ የሚፈሰው ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ኃጢአተኝነታቸውን ወደሚቀበሉትና እግዚአብሔር የግድ እንደሚያስፈልጋቸው ወደሚገነዘቡት ሰዎች መሆኑ እውነት ነው። እነዚህ ሰዎች ራሳቸውን በእግዚአብሔር የምሕረት ዙፋን ሥር ይጥላሉ። ዳሩ ግን በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ ከመጠን ያለፈ አጽንኦት ማድረጉ ሰዎች በሕይወታቸው ውስጥ ለሚለማመዱት ኃጢአት፤ ከእግዚአብሔር ጋር ለሚኖራቸው ግንኙነትና ከሌሎች ወገኖች ጋር ለሚያደርጉት ኅብረት ግድ የለሾች እንዲሆኑ ሊገፋፋቸው ይችላል።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ጻድቅ ፈራጅ እንደሆነም ይነግረናል። በኢሳይያስ ምዕራፍ 5፤ እግዚአብሔር ሰዎች በእርሱ ላይ በማመጸቸው ምክንያት የሚያደርስባቸው ፍርድ በተለያዩ ወዮዎች ተገልጾ እናነባለን። የእግዚአብሔር ቁጣ ውስጣዊ የጥላቻ ስሜት ሳይሆን፤ እርሱን ባለመታዘዝ በኩራትና በዓመፅ የሚመላለሱትን ሰዎች ለመቅጣት የሚያስተላልፈው የፍትሕ ውሳኔ ነው። በሌላ በኩል በእግዚአብሔር ቁጣ ላይ ከመጠን በላይ ማተኮሩ እግዚአብሔር በልባችን ውስጥ እንዲኖር የሚፈልገውን ግብታዊ ፍቅር ያጠፋል። የዚህ ዓይነቱ አመለካከት እግዚአብሔርን የሩቅ አገር አምላክ አድርጎ ስለሚያሳይ፤ ሰዎች ለራሳቸው ኃጢአት እልባት ለመስጠት አስከፊ ተግባራትን እንዲሞክሩ ያደርጋል። ሕይወትም በፍርሃት ትተበተባለች። ይህ ደግሞ የተሳሳተ አመለካከት ነው።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እነዚህ ሁለት ሚዛናዊነት የጎደላቸው አመለካከቶች ሊታዩ የሚችሉት እንዴት ነው? ለ) በክርስቲያን ሕይወት ውስጥ በእግዚአብሔር ፍቅርና ቁጣ መካከል ያለው ሚዛናዊ አመለካከት ምን ይመስልሃል? ከእግዚአብሔር ጋር ባለን ግንኙነት ውስጥ የፍቅሩና የቁጣው ተግባር የሚከናወነው እንዴት ነው?

እግዚአብሔር በአሦር ላይ ያለውን ኩነት «ወየው» በሚል ጠንካራ ቃል ይጀምራል። በትንቢተ ኢሳይያስ፤ ይህ ቃል በሚነገርበት ጊዜ ሁሉ ከእግዚአብሔር ዘንድ በተወሰኑ ሰዎች ላይ የከፋ ፍርድ እንደሚደርስ በምልከትነት ያስረዳል። እግዚአብሔር አሦራውያንን ለራሱ ዓላማ እንደ መሣሪያ እንደተጠቀመባቸው አልካደም። በእስራኤልና በይሁዳ ሕዝብ ላይ ፍርድ ለማምጣት እንደ በትር ወይም ጨንገር ተጠቅሞባቸዋል። አሁን ግን በራሳቸው ላይ የወዮ ፍርድ ይከሰታል።

በዕንባቆም 1-3፥ እግዚአብሔር በራሱ ሕዝብ ላይ ፍርድን ለማምጣት ከእነርሱ የከፋትን ሰዎች መጠቀሙ ነቢዩ ሊቀበል ያልቻለው ከባድ አሳብ ነበር። ዕንባቆም በይሁዳ አገር የሚካሄደውን ክፉት ሁሉ ከተመለከተ በኋላ፥ እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዲቀጣው ጠየቀ። እግዚአብሔርም ባቢሎናውያንን በመጠቀም ሕዝቡን ወደ ምርኮ እንደሚልክ በመግለጽ የዕንባቆምን ጥያቄ መለሰ። ባቢሎናውያን ከይሁዳ ሕዝብ በላይ ክፉዎች ነበሩና ዕንባቆም ያንን ያህል ባልከፋው ሕዝብ ላይ ፍርድ ለማምጣት እግዚአብሔር እንዴት እጅግ ክፉ የሆነውን ሕዝብ እንደሚጠቀም ያስብ ጀመር። እግዚአብሔር ባቢሎናውያንንም በተራቸው የሚቀጣቸው መሆኑን ገለጸለት።

እግዚአብሔር እንደ እኛ እንደማያስብ ከዚህ ልንመለከት እንችላለን። አንድ አገር ለጦርነትና ረሃብ ሲዳረግ ሌላው ከዚህ ማምለጡ አንዱ አገር ከሌላኛው የከፋ እንደሆነ የሚጠቁም አይደለም። እንዲያውም፥ እውነታው የዚህ ተገላቢጦሽም ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር እርሱንና ፈቃዱን የሚቃወሙትን ሁሉ ለመቅጣት ቆርጧል። የቅጣቱ የጊዜ ገደብ ከሁኔታ ሁኔታ የሚለያይ ሲሆን፥ ብዙውን ጊዜ የሚከሰተው ባልተለመደ መንገድ ነው። ምንም እንኳ አሦራውያን ከእስራኤላውያን በላይ ክፉዎች ቢሆኑም፥ እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመቅጣት አሦራውያንን በበትርነት ተጠቅሟል። የእስራኤል ሕዝብ በአሦራውያን አማካኝነት ወደ ምርኮ ተወሰደ። የይሁዳ ሕዝብ ከባድ ጦርነት በመዋጋት ለብዙ ዓመታት በአሦራውያን አገዛዝ ሥር ተሠቃይቶ ኖሯል። ምንም እንኳ አሦራውያን ክፉዎች ቢሆኑም ፍርዳቸው ወደ በኋላ ይከተላል።

12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የከፋ ተግባር የፈጸሙ ሰዎች ሳይቀጡ ሲቀሩና ብዙም ክፉት የሌለባቸው ሰዎች ሲቀጡ ክርስቲያኖች እነዚህን ነገሮች ባለመረዳታቸው ምክንያት ከራሳቸው ጋር የሚታገሉት እንዴት ነው? ለ) ይህ ስለ እግዚአብሔር የፍርድ አሰጣጥና እርሱ እንዴት መፍረድ እንዳለበት ለመወሰን አለመቻላችንን የሚያሳየው እንዴት ነው?

አሦር በዓለም እጅግ ጨካኝ ከሚባሉ መንግሥታት አንዱ እንደነበር የታሪክ ጸሐፊዎች ይነግሩናል። የያዟቸውን አገሮች ዜጎች በብዙ ቁጥር ከምድራቸው አስወጥተው በግዛታቸው ሁሉ የሚበትኑበት ደንብ ነበራቸው። ከዚያም በማስከተል የሌሎችን አገር ሰዎች አምጥተው ያስፍራሉ። ይኸው ደንብ የተሠራው ወደፊት የሚነሡ የአገሪቱ ዜጎች ዓመፃ እንዳያሰነሡ ለመከላከል የዘር ቁርኝታቸውን ለማዳከም ነው። እስራኤልን ከወረሯት በኋላ፥ ዜጎቿን በጥንቱ ዓለም ሁሉ ከመበታተናቸውም በላይ የሌሎች አገሮችን ዜጎች ወደ እስራኤል አምጥተዋል። እነዚህ ቁጥሮች ከ734 ዓ.ዓ. በኋላና ከ701 ዓ.ዓ. በፊት የአሦር ኃይል እያደገ የሄደበትን ወቅት የሚያመለክቱ ይመስላል።

እግዚአብሔር እርሱን ለመከተል ያልፈለገችውን አረማዊት አሦርን እንደሚቆጣጠራት ለማሳየት ጥንቃቄ አድርጎ ነበር። ግድ ያላቸው ነገር ቢኖር ዓለምን ወግቶ መያዝና በተቻለ መጠን ከፍተኛ አካዝ ያላቸውን አገሮች ማጥፋትና መግዛት ብቻ ነበር። የሰኪታቸው ቁልፍ የሚገኘው ከራሳቸው ብቃት እንደሆነ ያስቡ ነበር። ተነሥተው ሌሎችን አገሮች ይወሩ ዘንድ አሳብን ከልባቸው ውስጥ እግዚአብሔር እንዳስቀመጠ አላወቁም። ከዚህ ቀደም ከነበረው መንግሥት ሁሉ በላይ ሰፊ ግዛት እንዲቆጣጠሩ በማድረግ በቁጥር የበረከቱትን አገሮች እንዲያሸንፉ የፈቀደላቸው እግዚአብሔር ነበር። ምንም ያህል የታላቅነት ደረጃ ቢደርሱም እውነታው ሲታይ በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኙ የቅጣት በትሮችና ጨንገሮች ብቻ ነበሩ። እግዚአብሔር የወሰነላቸውን ነገር ባለማወቅ የሚያከናውኑ የእግዚአብሔር መሣሪያዎች ብቻ ነበሩ። እግዚአብሔር በእስራኤልና በይሁዳ ላይ የፍርድ ቁጣውን የሚያወርድባቸው መሣሪያዎች ነበሩ።

13ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር በዓለም አገሮች ላይ ስላለው ጣልቃ-ገብነትና ቁጥጥር ይህ ምን ያስተምረናል?

እንግዲህ እግዚአብሔር ከፋዋን አሦርን ሲጠቀም ዓላማው ምን ነበር? እግዚአብሔር አሦርን ፈሪሃ እግዚአብሔር በሌለው ሕዝብ ላይ እንደላከ ተናግሯል። እስራኤልና ይሁዳ ሃይማኖት ቢኖራቸውም እንኳ እውነተኛውን አምላክ ብቻ ስላላመለኩና ለትእዛዛቱ ተገዝተው ስላልኖሩ ፈሪሃ እግዚአብሔር የራቃቸው ሰዎች ነበሩ። እግዚአብሔር የአሦር ንጉሥ ሕዝቡን ይወጋቸው ዘንድ በልቡ አሳብ አገባበት። እግዚአብሔር ሊቀጣቸው፣ ወደ ንስሐ ሊመራቸውና ከራሱ ጋር ሊያቆራኛቸው ስለፈለገ፣ የአሦር ሠራዊት የይሁዳንና የእስራኤልን ሕዝብ እንዲበዘብዝና እንዲያዋርድ ፈቀደ። («እንደ አደባባይም ጭቃ የተረገጡ ያደርጋቸው ዘንድ» የሚለው አገላለጽ አንድ ሰው ወይም አገር ተሸንፎ ከክብር ስፍራ ዝቅ ማለቱን የሚያመለክት ነው።)

2. እግዚአብሔር በአሦር ላይ የሚፈርድበት ምክንያት

(ኢሳ. 10:7-13)

የአሦር ንጉሥ በማያውቅበት መንገድ እግዚአብሔር እርሱንና ሠራዊቱን በመጠቀም ሕዝቡን ለመቅጣት ወስኖ ነበር። ይሁን እንጂ፣ እግዚአብሔር ለተግባሩና ለአመለካከቱ ተጠያቂ ያደርገዋል። አሦራውያን በጣም ኩሩና ጨካኝ ሕዝብ ነበሩ። እግዚአብሔር እነርሱን ለመጠቀም የመረጠ ሲሆን፣ አሁን ግን ለምን ፍርዱን እንደሚቀበሉ ያብራራል።

ሀ. እጅግ ከመጨከናቸው የተነሣ በወረራና በግዛት ብቻ ሳይመለሱ ለማጥፋትም ፈለጉ። ዶሮዎች ካሉበት ስፍራ ደርሶ ደም ከቀመሰ በኋላ

ለክሮ የማይበላቸውን ጫጩቶች ሁሉ እንደሚገድል ሸለምጥማጥ፤ የአሦርም ሠራዊት አላስፈላጊ ግድያ ከመፈጸሙም በላይ በርካታ ሰዎችን ለማጥፋት ሞክሯል።

ለ. ዕቡያን እንደመሆናቸው፤ ለማሸነፍ የቻሉት እግዚአብሔር ስለፈቀደላቸው ሳይሆን በራሳቸው ችሎታ ምክንያት እንደሆነ አስበዋል። ትሑታን አልነበሩምና በተከሰተው ነገር ውስጥ የእግዚአብሔርን ሚና ሊያገናዝቡ አልቻሉም። ትዕቢታቸው በሁለት መንገዶች ተመልክቷል፤ መጀመሪያ፤ ስለ ኀላቸው ይታበዩ ነበር። እያንዳንዱ የሠራዊታቸው አዛዥ ከየትኛውም አገር ንጉሥ በላይ ክብር የሚገባው እንደሆነ ያስብ ነበር። ሁለተኛ፤ ስለ መንግሥታቸው ይታበዩ ነበር። «አገራችን ከሁሉም በላይ ናት። ማንም ሊያሸንፈን አይችልም» የሚል አመለካከት ነበራቸው። በሰሜን ሶርያ ክልል የነበረችው ካልኖ፤ በኤፍራጥስ ወንዝ አካባቢ የነበረች ከርከሚሽ፤ ከደማስቆ አንድ መቶ ሃያ ኪሎ ሜትሮች ርቃ የምትገኝ ከተማ ሀማስ፤ ከከርከሚሽ በስተደቡብ የምትገኝ የአርፋ ከተማና የእስራኤል ርእሰ-ከተማ የነበረችውን ሰማርያን ዓይነት ቦታዎች ቀደም ሲል አሸንፈው ገዝተው ነበር። (ይህ የሆነው በ722 ዓ.ዓ. እስራኤል ሙሉ ለሙሉ ከመውደሟ በፊት ሲሆን፤ የሰማርያን ቀደምት ሸንፈት ያመለክታል።) ከእነዚህ አገሮችና ከተሞች መካከል አሦርን ለመቋቋም የቻለ ጀግና አልነበረም። የእነዚህ አገሮች ዜጎች የሚጸልዩላቸው አማልክትም አሦር እንዳያጠቃቸው ለመከላከል አልቻሉም። እነዚህ የሚታዩ ማራኪ ጣዖታት ያሏቸው አገሮች ሊያመልጡ ካልቻሉ፤ የማይታይ አምላክ ያላት አነስተኛዬቱ ይሁዳ ልትቋቋማቸው እንደማትችል አድርገው ገመቱ።

ከስተቱን የአሦር ሕዝብ እንዴት እንደተረዳው መገንዘቡ ተገቢ ነው። አገሮችን የማጥቃት ብቃታቸው ከጣዖት አማልክቶቻቸው እንደመጣ አድርገው ገመቱ። እስራኤልን ቢያሸንፉ፤ ይህ የሆነው የእነርሱ አማልክት ከእስራኤል አምላክ ስለበለጠ መሆኑን ያምኑ ነበር። ስለሆነም፤ ጦርነቱ የሚካሄደው በሰዎች መካከል ብቻ ሳይሆን በአማልክት መካከል ጭምር እንደሆነ ይታመን ነበር። ከሁሉም የላቀ ኃይል ያለው አምላክ ያሸንፋል። ይህም የእግዚአብሔርን ስም ከአደጋ ላይ የሚጥል ነበር። የአሦር ንጉሥ ሁሉን ቻዩ አምላክ ከእርሱ ጣዖት ጋር እንዲዋጋ ይፈታተነዋል። አብዛኛውን የይሁዳ ግዛት ሲቆጣጠር የእርሱን አረማዊ ጣዖት ኃያልነት እንደሚያረጋግጥ እንዳስበ ጥርጥር የለውም። እርሱ በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኝ ትንሽዬ ጨንገር እንደሆነ ብዙም አልተረዳም። እግዚአብሔር እየተጠቀመበት ነበር። እግዚአብሔር በእርሱ ላይ የፍርድ እርምጃ የሚወስድበት ጊዜ ሲደርስ፤ በአንድ ሌሊት ያለ ምንም የጦር መሣሪያ አንድ መቶ

ለማኒያ አምስት ሺህ ወታደሮች ይሞታሉ (ኢሳ. 37:36)። ከዚህ በተቃራኒ፡ የአሦር አማልክት ደካሞችና እርባና ቢሶች ነበሩ። እንዲያውም ኢሳይያስ፡ «አማልክት ያልሆኑ አማልክት» ሲል ጣዖታትን እንግዳ በሆነ አጠራር ይገልጻቸዋል።

አሦራውያን በውጊያ ብቃታቸውና ጠላትን ለማሸነፍ ሊወጥኑ በሚችሏቸው ጥበብን የተሞሉ ዕቅዶች ይመኩ ነበር። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ዘጠኝ ጊዜ አሦር «እኔ» እያለ ሲመካ እንመለከታለን። ሰዎች በንግግራቸው ውስጥ እየደጋገሙ «እኔ» የሚሉ ከሆነ ትምክሕተኝነታቸውን ልንመለከት እንችላለን። ይህንንም በማድረጋቸው ራሳቸውን ለእግዚአብሔር ፍርድ ያዘጋጃሉ። «ድልን ያገኘነው በጣም ጠንካሮችና ብልሆች ስለሆንን ነው። የሰበሰብናቸው መዛግብትና ብሔራዊ ድንበራቸውን በማንሣት ያወደምናቸው አገሮች ሁሉ የራሳችን ጥንካሬ ውጤቶች ናቸው» ሲል አሦር ይመካ ጀመር። የአሦር ሠራዊት ብቃት የአንዲት ትንሽ ወፍ ወይም የዶሮ እንቁላል ለመውሰድ እጁን ከሚዘረጋ ሰው ጋር ተነጻጽሯል። አንድ ትልቅ ሰው ወደ ወፎች ጎጆ እጁን ዘርግቶ እንቁላሎቹን ሁሉ ሊወስድ ወይም ጫጩቶቹን ሁሉ ገድሎ ያለ ምንም ችግር ሊያመልጥ እንደሚችል ሁሉ፡ የትኛውም አገር የአሦርን ወረራ የመቋቋም ዓቅም አልነበረውም። ሀብታቸው ለአሦራውያን ብዝበዛ የተጋለጠ ሲሆን፡ አይሁዶች ራሳቸውን የሚከላከሉበት ዓቅም አልነበራቸውም። አሦራውያን የእግዚአብሔርን እጅ አያውቁም ነበር። እግዚአብሔርን በሚያስከብር መንገድ ለመዋጋትና ለመግዛት ፈቃደኞች አልነበሩም። ስለሆነም፡ እግዚአብሔር ከእርሱ ታላቅ ኃይል ጋር ሲነጻጸር ምን ያህል አናሳና እርባና-ቢስ እንደነበሩ ለማሳየት ወሰነ።

እግዚአብሔር ትዕቢትን ይጠላል። አሦር ደግሞ የብሔራዊ ትዕቢት ዋነኛ ምሳሌ ነው። ስለሆነም እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን (የጽዮን ተራራ ተብላም ተጠርታለች) ለመቅጣት አሦርን ከተጠቀመ በኋላ፡ በአሦራውያን ላይ ፍርዱን ያመጣል። የእግዚአብሔር የቁጣ በትር የነበረው አሦር በሌላ የእግዚአብሔር የቁጣ በትር በባቢሎን ይቀጣል።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ክፍል እግዚአብሔር ጭካኔን እንደሚጠላ የሚያስተምረን እንዴት ነው? ለ) ብሔራዊና ጎሳዊ ኩራት ጥሩ ሊሆን የሚችለው መቼ ነው? የሚከፋውስ? ሐ) ኢሳይያስ 10:7-13 እግዚአብሔር ስለ ክፉ ብሔራዊና ጎሳዊ ኩራት ያለውን ጥላቻ የሚያስተምረን እንዴት ነው? መ) ዛሬ በዓለም ውስጥ መጥፎ ጎሳዊና አገራዊ ኩራት የሚታይባቸውን አንዳንድ ምሳሌዎች ጠቃቅስ። ሠ) በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ የተለያዩ ጎሳዎች እግዚአብሔር የሚጠላው ዓይነት ጎሳዊ ትምክሕት ያለባቸው ይመስልሃል? መልስህን አብራርተህ ግለጽ። ረ) አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የሚጠላው ዓይነት ትክክል ያልሆነ ብሔራዊ ኩራት ይለማናል?

መልስህን አብራራ። ስ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የሚመኩባቸውና እግዚአብሔር የሚጠላቸው አንዳንድ ነገሮች የትኞቹ ናቸው?

አሦር ዛሬ እግዚአብሔር በዓለም ውስጥ የሚሠራውንም ነገር ትወክላለች። አገሮች ሁሉ በእግዚአብሔር እጆች ውስጥ ሆነው ዓላማውን በመፈጸም ላይ ናቸው። እንደ መንግሥቱ ዓይነት ክፉ መሪዎች እንኳ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናቸው። ምንም እንኳ እንደ እግዚአብሔር በትር በማገልገል ስደት ሊያመጡ ቢችሉም፤ እነርሱም ራሳቸው የእርሱን የጽድቅ ፍርድ ይቀበላሉ። በስደትና በፍትሕ-አልበኝነት ውስጥ የሚኖሩ ክርስቲያኖች ለጠላቶቻቸው ብድራታቸውን የሚቀበሉትበት ቀን እንደሚመጣ ሊገነዘቡ ይገባል። መከራቸውን ለእግዚአብሔር በሚኖራቸው ፍቅር ሊያድጉ በሚችሉበት መንገድ በትዕግሥት ተቀብለው በሚያደርጉት ሁሉ እግዚአብሔርን ማገልገላቸውንና ማስከበራቸውን ሊቀጥሉ ይገባል።

3. የእግዚአብሔር ቅጣት በአሦር ላይ (ኢሳይያስ 10:15-19)

የትምክሕት አንዱ ችግር እውነታን መዘንጋቱ ነው። አንድ ወንጌላዊ ለጌታ ስንት ነፍሳትን እንደማረከ ወይም ስንት አብያተ ክርስቲያናትን እንደተከለ በትምክሕት የሚናገር ከሆነ፤ ሰዎች ያምኑ ዘንድ ልባቸውን የሚለውጠው መንፈስ ቅዱስ እንደሆነ መዘንጋቱ ነው። እንዲሁም ደግሞ ስኬታማ ተግባር ያከናውን ዘንድ የሚጸልዩለትንና የምትንከባከብ ባለቤቱን ላይቀር ይዘነጋል። ከምንመከባቸውና ከምንኩራራባቸው ነገሮች አብዛኞቹ በሌሎች ላይ እንደሚደገፉ እንዘነጋለን።

የአሦርን ንጉሥ ያጋጠመውም ይኸው ነበር። አገሮችን በመውረሩ ሂደት ውስጥ እግዚአብሔርን ዘነጋ። እግዚአብሔርም ስለዚሁ ጉዳይ ያስታውሰዋል። እግዚአብሔር በዚያን ጊዜ በዓለም እጅግ ኃይል የነበረውን አሦርን ከመቅጫ በትር እና ከመጥረቢያ ጋር ያነጻጽረዋል። መጥረቢያ ሊጠቅም የሚችለው በሰው እጅ ውስጥ ሲሆን ብቻ በመሆኑ በራሱ የሚፈይደው የለውም። ውጤታማነቱ ሙሉ ለሙሉ በሌላው ሰው ላይ የሚደገፍ በመሆኑ፤ እንዴት ጥሩ አድርጎ እንደሚቆርጥ መመካቱ ሞኝነት ነው። አሦራውያን በራሳቸው ኃይል፤ ጥበብና ችሎታ እንዳሸነፉ የሚመኩበት መብት አልነበራቸውም። አንድ በትር ይቀጣ ዘንድ ኃይል የሰጠውን አካል ለማጥቃት መነሣቱ ሞኝነት ነው። አሦር እንደ ቅጣት በትር አገልግሎት ልታበረክት የቻለችው በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ ስለነበረች ብቻ ነው። እናም አሦር ከመቅጽበት ተነሥታ እግዚአብሔርን ለማጥቃት ማሰቧ አግባብነት ሊኖረው አይችልም።

እግዚአብሔር ከብሔራዊ ኩራታቸው የተነሣ በአሦ ራውያን ላይ የሚያመጣውን ፍርድ ዘርዝሯል። እግዚአብሔር እዚህ ግባ ከማይባለው ኃይላቸውና ቁጥጥራቸው በላይ የላቀ ታላቅነቱን ለመግለጽ የተጠቀማቸውን የተለያዩ ስሞች አስተውለህ ተመልከት።

ሀ. ጌታ፡ ከአማልክት ሁሉ የላቀ አምላክ።

ለ. የሠራዊት ጌታ፡ የሰማይ ሠራዊት አዛዥ፤ ኃይሉ የማይወሰን፤ ብሎም ሠራዊቱ በምድር ላይ የሚከሰቱትን እንቅስቃሴዎች ሁሉ የሚቆጣጠሩለት አምላክ። ከሰማይ ሠራዊት ጋር ሲነጻጸር፤ የአሦር ሠራዊት ኃይል-አልባ ነበር።

ሐ. የእስራኤል ብርሃን፡ አሦር የእስራኤልን ሰሜናዊ መንግሥት ሙሉ ለሙሉ የደመሰሰ መስሎት ነበር። በዚህ ጊዜ አሦር ደቡባዊውን የይሁዳ መንግሥት በማጥቃቱ ቋፍ ላይ ደርሶ ነበረ። ይሁንና፤ በፍርድ ጽልመት ውስጥ የእግዚአብሔር ሕዝብ ሊደገፉ የሚችሉበት ብርሃን ነበር። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ብርሃን ነው። በዚህ ስፍራ የተመለከተው መግለጫ እግዚአብሔር በጨለመው ዓለም ወይም በእስራኤል ላይ የሚያበራ አምላክ መሆኑ ብቻ አልነበረም። ይልቁንም እግዚአብሔር የሚባላ እሳት ነበር (ዕብ. 12:29)። ከዚያ እሳት ውስጥ እግዚአብሔር በሕዝቡ ፈንታ የሚልከው የፍርድ ብርሃን ይወጣል። ያም ብርሃን የአሦርን ሕዝብ የሚያጠፋ እሳት ይጭራል።

መ. የእስራኤል ቅዱስ፡ የአጽናፈ-ዓለሙ አምላክ የእስራኤል አምላክ ነው። ከእነርሱ ጋር ልዩ ግንኙነት አለው። ምንም እንኳን በሕዝቡ ላይ ፍርድ ለማምጣት ቢንቀሳቀስም፤ ከእነርሱ ጋር የቃል ኪዳን ግንኙነት ነበረው። ስለሆነም በእነርሱ ምትክ ይዋጋል። ዳሩ ግን የእስራኤል አምላክ ከእንጩት ወይም ከብረት የተቀረጸና ኃይል የሌለው ጣዖት አልነበረም። ይልቁንም፤ እርሱ ቅዱስ አምላክ ነው። ከፍጥረት ሁሉ እርሱ ብቻውን ልዩ ነበር። እርሱን የሚመስል ሌላ አምላክ አልነበረም። ከአሕዛብ አማልክት ይህንኑ በኃይሉና በሥልጣኑ ወደር የሌለውን አምላክ የሚመስል አልነበረም። ኃይሉና ሥልጣኑም ወሰን የለውም። እናም በሕዝብና በአገሮች ላይ ፍርድ ለማምጣት ሲዘጋጅ፤ የሚያስቆመው አልነበረም።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔርን ስሞችና ባሕርይ መረዳቱ በሰብአዊ ታሪክ ላይ የሚኖረንን አመለካከት የሚቀይረው እንዴት ነው? ለ) የዓለም አገሮች አሸናፊዎች በሚመስሉበት ወቅት እነዚህ ስሞች ለክርስቲያኖች ልብ-ሙሉነትን የሚሰጡት እንዴት ነው?

እግዚአብሔር ለአሦር የተናገረው እንደ ይሁዳ ዓይነት የቅጣት መልእክት ብቻ አልነበረም። ይልቁንም፤ አገሪቱን ራቂት እንደሚያስቀራት ገልጾአል። ይህም የፍርዱ ሂደት ውጤት ሆኖ

የሚመጣ ነበር። በመጀመሪያ፤ የአሦር ንጉሥ አብዝቶ በተመካባቸው ተዋጊዎች ላይ አውዳሚ ጥፋት ይደርሳል። ምንም እንኳን በዓለም እጅግ የወፋፈሩ ሠራዊት ቢሆኑም፤ በእግዚአብሔር ቅጣት ይመታሉ። እግዚአብሔር በአንድ ሌሊት መቶ ሰማኒያ አምስት ሺህ ሰዎችን ያጠፋ ዘንድ መልአኩን እንደላከ ከኢሳይያስ 37:36 እናነባለን። የጥንቱ ዓለማዊ የታሪክ ጸሐፊ ሔሮዶቱስ ወታደሮቹን መቅሠፍት እንደገደላቸው ጽፎአል። ይህም እግዚአብሔር በኢሳይያስ 10:16 ላይ የሰጠው ትንቢት ፍጻሜ ነበር።

ሁለተኛ፤ በተጨማሪም እግዚአብሔር ሰዎች በአካባቢያቸው ያለውን ቆሻሻ ለማቃጠል እሳት እንደሚለኩሉ ዓይነት አጥፊ የማንጻት እሳት ይሆናል። የእግዚአብሔር ፍርድ እሳት የአሦርን ክብር ይበላል። አሦራውያን የተመኩባቸው ነገሮች ሁሉ፤ ድንቅ የሆነችው ርእሰ-ከተማቸው፤ በዙሪያዋ ሠረገላዎች እስኪንሸራሸሩ ሰፊ ቅጥር ያላትና ከትልቅነቷ የተነሣ ከዳር እስከ ዳር ለመድረስ ሦስት ቀናት የምትወስደው ነጂዌ(ዮናስ 3:3)፤ ግዙፉ ቤተ መንግሥት፤ ወዘተ. . . ለንጉሡና ለሕዝቡ ክብርን ያመጡ ዘንድ የተሠሩት ነገሮች ሁሉ ይወድማሉ። እግዚአብሔር ራሱን ከታላቅ የዱር እሳት፤ አሦርን ደግሞ ተቆርጦ ከወደቀ እሾህ ጋር ያነጻጽራል። እሾህ በፍጥነት እንደሚቃጠል ሁሉ፤ የአሦርም ሠራዊት ይወድማል። በጭፍቅ ደኖቹና መስኮቹ እንደተመሰለው፤ አሦር የሚመካባቸው ነገሮች ሁሉ ይጠፋሉ። እግዚአብሔር የሚናገረው ስለ አካላዊ ደኖች ሳይሆን ስለ አሦር ሠራዊት ነው። ዛፎቹ ሁሉ በመቆረጣቸው ምክንያት አንድ ታላቅ ደን እንደሚወድም ሁሉ፤ የአሦርም ሠራዊት መጀመሪያ በእግዚአብሔር መቅሠፍት፤ ቀጥሎም በሌሎች አገሮች ተሸንፎ ይጠፋል። በሠራዊቱ ውስጥ የሚቀሩት ሰዎች እጅግ ጥቂት ስለሚሆኑ ትንሽ ልጅ ሊቆጥራቸው ይችላል። በሌላ አነጋገር፤ ሠራዊቱ ፈጽሞ ይጠፋል (ኢሳይያስ ስለ አሦርና ሠራዊቱ ለመናገር በተጨማሪ የደንን ምሳሌ የሚጠቀምበትን የኢሳይያስ 10:33-34 ክፍል ተመልከት)።

የእግዚአብሔር ኃያል ባሕርይ አንድም ለበረከት ካልሆነም ለመርገም እንደሚሆን መመልከቱ አስገራሚ ነገር ነው። ይህም ሰውዬው ከእግዚአብሔር ጋር ባለው ግንኙነት ላይ የሚመሠረት ነው። እግዚአብሔር ለሕዝቡ የመሸሸጊያ ዓለት ነው [መዝ. (31):3]። ዳሩ ግን እግዚአብሔር ሌሎች ካለማመናቸው የተነሣ ተሰናክለው የሚወድቁበትም ዓለት ነው። በተጨማሪም፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ [መዝ. (27):1] እና በእርሱ ለሚያምኑ አሕዛብ (ኢሳ. 60:1-3) ብርሃን ነው። ነገር ግን እርሱን ታዘው ለማይመላለሱትና ኩራት ልባቸውን እንዲገዛ ለሚፈቅዱት እርሱ የሚያጠፋ የፍርድ እሳት ነው (ዕብ. 12:29)።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ግንዛቤህ፤ ይህ ትንቢት የተፈጸመው እንዴት ነው? (ካላወቅህ ስለ አሦር ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት አንብብ)። ለ) እግዚአብሔር በአገሮች ላይ ስላለው ቁጥጥር ይህ ክፍል ምን ያስተምረናል?

ይህ ስለ አሦር መፈራረስ የሚናገረው ትንቢት የተፈጸመው እንዴት ነበር? ትንቢቱ የተፈጸመው ደረጃ በደረጃ ነበር። የመጀመሪያው ደረጃ የተካሄደው ይህ ትንቢት እንደተነገረ እግዚአብሔር ከአሦር ሠራዊት አንድ መቶ ሰማኒያ አምስት ሺህ ወታደሮችን በገደለ ጊዜ ነበር። ይሁንና፤ ይህ የአሦርን ሠራዊት ሙሉ ለሙሉ ባለማውደሙ በፍጥነት ተመልሰው ሊያንሰራሩ ችለዋል። ከዚያ በኋላ አሦር እንደ ኃያል የዓለም አገር የነበራትን ደረጃ ለረዥም ዓመታት ለመጠበቅ ችላለች። ዳሩ ግን ከአንድ መቶ ዓመት ጊዜ ያህል በኋላ በ609 ዓ.ዓ. የባቢሎን መንግሥት ወደ ኃያልነት ደረጃ ደርሶ የአሦርን መንግሥት ሙሉ ለሙሉ አውድሞታል። ከእነርሱ የበለጠም ተስፋፍቷል። ከጊዜ በኋላ የነነዌ ከተማና የአሦር ሕዝብ ፈጽመው ጠፍተዋል። ዛሬ በዓለም ላይ የሉም። በአንድ ወቅት አሦር የገነነበት ስፍራ አሁን ምድረ በዳ ሆኗል። እግዚአብሔር ወደፊት የሚፈጸመውን ነገር በትክክል በመተንበዩ ታላቅ አምላክ አይደለምን? እግዚአብሔር አንዲትን ታላቅ አገር ልትኖር እስከማትችል ድረስ በማዋረዱ ምንኛ ኃያል ነው? እግዚአብሔር ኩራትን እንዴት ይጠላል!

3. ስለ እስራኤል የተነገሩ ትንቢቶች (ኢሳይያስ 10:20-34)

ኢሳይያስ ከዓለም ታሪክ መድረክ በስተጀርባ የሚፈጸመውን ውስብስብ ትእይንት ያቀርብናል። ኢሳይያስ ይህንን ትንቢት በሚናገርበት ጊዜ በኢየሩሳሌም ኖረን ቢሆን ኖሮ፤ ነገሮች የበለጠ የጨለሙ ይሆኑብን ነበር። ምናልባትም አብዛኛው ሕዝብ በአሦር ሳይማረክ አይቀርም። ኢየሩሳሌም የማይሸነፍ በሚመስለው የአሦር ሠራዊት ፊት ብቻዋን እንደ አምባ ቆመች። ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን መልእክት በሚናገርበት ጊዜ፤ ግራ የሚያጋባ ይመስል ነበር። በሌላ በኩል፤ እግዚአብሔር ለኢየሩሳሌም ሕዝብ ይህ ሁሉ መከራና የአሦር ሠራዊት የመጣው ሠራዊቱ በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ የሚገኝ የቅጣት በትር በመሆኑ ምክንያት እንደሆነ ተናግሯል። እግዚአብሔር የይሁዳ ሕዝብ ከጥፋት ሸለቆ ተመልሰው ስለ ኃጢአታቸው ንስሐ የሚገቡበትንና ለእርሱ በመታዘዝ የሚኖሩበትን መንገድ ዕድል ለመስጠት ፈለገ። «በትሩ» ይሁዳ አይታ የማታውቀው ዓይነት የማስተማሪያ ጨንገር ነበር። በሌላ በኩል፤ አሦር የእግዚአብሔር የፍርድ መሣሪያ እንደሆነ ከተናገረ በኋላ ኢሳይያስ ብዙ ዘመዶቻቸውን የገደሉትንና በምርኮኝነት የወሰዱባቸውን አሦራውያን እግዚአብሔር

እንደሚቀጣቸው ለሕዝቡ ይናገራል። ይህም ሕዝቡ እንዲጽናኑ ነበር። አሦራውያን አንድ ቀን በእግዚአብሔር ይጠፉ ነበር። የእግዚአብሔር «በትር» በሌላ የእግዚአብሔር የቅጣት «በትር» ይፈረድበታል።

17ኛ ጥያቄ፡- በእነዚያ ዘመናት በሕይወት ኖረህ የኢሳይያስን ቃላት ብትሰማ ኖሮ ምን ታስብ ነበር? ሊያበረታታህ የሚችል ምን ነገር ይኖር ነበር? ግራ የሚያጋባህስ?

18ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 10:20-34 አንብብ። ሀ) በይሁዳ ቤት ላይ የእግዚአብሔር በትር የሚያስከትለው ውጤት ምን ይሆናል? የእግዚአብሔር የፍርድ ዓላማ ስኬታማ የሚሆነው በምን መልኩ ነው? ለ) እግዚአብሔር ስለ ሕዝቡ መመለስ ተስፋ የሰጠው ነገር ምን ነበር? ይህ ከአንደኛው የኢሳይያስ ልጅ ስም ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ይህ የተስፋ ቃልም ማስጠንቀቂያም የሚሆነው እንዴት ነው? ሐ) እግዚአብሔር የቁጣው በትር ስለሆነው ስለ አሦር የተናገረው ምንድን ነው? መ) ክቁጥር 28-32 የተጠቀሱትን ከተሞች ስሞች ዘርዝር። ይህ ክፍል የሚያስተላልፈው መልእክት ምን ይመስልሃል? ሠ) እግዚአብሔር ዛሬቹን ምን እንደሚያደርግ ተናገረ? ይህ በተምሳሌትነት የሚወክለው ምንን ነው? ረ) የዚህን ክፍል ትምህርት በአንድ አንቀጽ አጠቃልለህ ጻፍ።

ሀ. የእግዚአብሔር የቅጣት በትር ውጤት (ኢሳይያስ 10:20-23)

እግዚአብሔር አሁንም ስለ ሕዝቡ የወጠናቸው ዕቅዶች ተግባራዊ ስለሚሆኑበት ልዩ ቀን («በዚያም ቀን») ይናገራል። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ የሚያመጣው ቅጣት ሁለት ውጤቶችን ያስከትላል። በመጀመሪያ፡ መንፈሳዊ መታደስ ይኖራል። የይሁዳ «ቅሬታ» (የያዕቆብ ቤት) «በመቱዋቸው ላይ የማይደገፉበት» ዘመን ይመጣል፤ ይህም ወደ አሦራውያን የሚያመለክት ነው። ንጉሥ አካዝ ከተባበሩት የሶርያና የእስራኤል ሠራዊት ያድናቸው ዘንድ በእግዚአብሔር ለመታመን እንዳልፈለገ አስታውስ። ይልቁንም ለርዳታ ፊቱን ያዞረው ወደ አሦር ነበር። በኋላ ደግሞ አይሁዶች ለርዳታ ወደ ግብፅና ወደ ባቢሎን አመሩ። ከጠላቶቻቸው እንዲታደጋቸው በእግዚአብሔር ላይ ከመደገፉ ይልቅ አይሁዶች ሌሎችን ረዳቶች ይሹ ነበር።

19ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ ክርስቲያኖች በመከራ ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ ይህ ምላሽ የተለመደ የሚሆነው እንዴት ነው? ለ) ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ከመተማመን ይልቅ ሰብዓዊ መዋቅሮችን ካመኑ ተግባራቸው የሚለወጠው እንዴት ነው? ሐ) ለርዳታ በሰዎች በመታመኑና በእግዚአብሔር በመታመኑ መካከል ሚዛናዊነት ሊኖረን የሚችለው እንዴት ነው?

እግዚአብሔርን የሚያሳስበው የልባችን ዝንባሌ ሊሆን፤ አንድ ሰው ወይም ቡድን በመከራ ጊዜ ወደ ማን እንደሚጠጋ ለመመልከት ይሻል። መከራ በሚደርስብን ጊዜ የመጀመሪያው እርምጃችን ለርዳታ ወደ እግዚአብሔር መሮጥ ሊሆን ይችላል። ነገር ግን አንድ ሰው

በቀዳሚነት ርዳታን የሚሻው እንደ አይሁዶች ክሌሎች ሰዎች ከሆነ የሚታመነውም በሌሎች እንጂ በእግዚአብሔር አይደለም ማለት ነው። እግዚአብሔር ልጆቹን ለመርዳት በሌሎች ሰዎች ይጠቀማል። የክርስቶስ አካልም ማድረግ ያለበት ይህንኑ ነው። የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ ሰው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንኳ በሌሎች ሳይሆን በእግዚአብሔር ሊታመን ይገባል።

እግዚአብሔር በይሁዳ የቀሩት ሰዎች ሌሎችን አገሮች ሳይሆን እርሱን ለመታመን የሚማሩበትን ቀን ለማየት ይናፍቃል። ይህ ግን ከብዙ ሥቃይ በኋላ የሚመጣ ነው። ትምህርቱን የሚቀበሉት «ቅሬታዎቹ» ወይም ተራፊዎቹ ይሆናሉ። አብዛኛው ሕዝብ ትምህርቱን ሳይማር በረሃብ፣ በጦርነትና በምርኮኛነት ይወሰዳል። የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር በይሁዳ ሁሉ ላይ ከፍተኛ ጥፋት የሚመጣበትን ቀን ቆርጧል። ጥፋቱ እጅግ ከፍተኛ በመሆኑ ሁሉንም ሰው ይጎዳል። ይህ ጠቅላላው ሕዝብ ለሰባ ዓመታት ወደ ምርኮ የሚሄድበትን የባቢሎን ምርኮ የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ጥፋቱ የጽድቅ ተግባር ነበር። ተገቢም ነበር። እግዚአብሔር ሕዝቡ በሲና ተራራ ከእርሱ ጋር የገባውን ቃል ኪዳን ለመከተል ንስሐ ገብቶ ይመለስ ዘንድ ለበርካታ መቶ ዓመታት ሲያስጠነቅቅ ኖሯል። ምንም እንኳ አንዳንድ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ቢመለሱም፣ አይሁዶች ወዲያውኑ ተመልሰው ለእርሱ የነበራቸውን ታማኝነት ያጓድሉ ነበር። ስለሆነም እግዚአብሔር በመጨረሻው ቅጣቱን አመጣባቸው፤ ይህም መጀመሪያ በአሦር ሠራዊት መሸነፍ ሲሆን፣ ከአንድ መቶ ዓመታት በኋላ የኢየሩሳሌም ውድመትና በባቢሎናውያን ተማርኮ መወሰድን ያካትት ነበር።

እግዚአብሔር ለአብርሃም ዘሮቹ እንደ ምድር አሸዋ እንደሚበራከቱ የተስፋ ቃል ሰጥቶት ነበር (ዘፍ. 22:17)። አሁን ግን እግዚአብሔር ያንን አሳብ እንደሚገለብጥ ይናገራል። ምንም እንኳ እንደ ምድር አሸዋ የበረከቱ ቢሆኑም፣ ከፍርዱ የተነሣ ወደ ትንሽ ቅሬታነት ዝቅ ይላሉ። ነገር ግን እግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ እንደማያጠፋቸው የሚናገር የተስፋ ቃል ነበር። ከጦርነቱና ከባቢሎን ምርኮ የሚመለስ ቅሬታ ነበር። (ይህ ሸአር ያሹብ የተባለው የኢሳይያስ ልጅ ስም ትርጉም እንደሆነ ታስታውሳለህ።) እነዚህ ወገኖች ወደ ይሁዳ ምድር ለመኖር ይመለሳሉ (ዕዝ. 1፥ 7፥ ነህ. 2)። በተጨማሪም፣ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ይመለሳሉ። እርሱን ትተው ወደ ጣዖታት ከኮበለሉበት ሁኔታ ዘወር ብለው ተመልሰው በመንፈሳዊ ሁኔታ ዘወር ብለው እግዚአብሔርን ያመልኩታል።

በጦርነቱ ወቅት በአሦር የተገደሉ በርካታ አይሁዶች ነበሩ። ብዙዎች ደግሞ በምርኮኛነት ተወስደዋል። በኋላ በባቢሎናውያን አገዛዝ

ሥር፡ ተጨማሪ አይሁዶች ከመገደላቸውም በላይ ለምርኮኝነትም ተዳርገዋል። ለሰባ ዓመታት አይሁዶች ከተስፋ ምድራቸው ርቀው ለመኖር ተገደዋል። በፋርስ መንግሥት ዘመን ግን ወደ ምድራቸው ለመመለስ ተፈቅዶላቸዋል። ነገር ግን አብዛኞቹ አይሁዳውያን በምርኮ ምድር ለመኖር መምረጣቸው አስገራሚ ነገር ነው። እዚያ ጥሩ ሕይወት ይመሩ ስለነበር ወደ አገራቸው ተመልሰው የፈራረሰውን ለመጠገን አልፈለጉም። ለእግዚአብሔር ጠንካራ መስጠት የነበራቸው ሰዎች ብቻ መጀመሪያ በዘሩባቤል፣ ቀጥሎ በፅዝራና በመጨረሻም በነህምያ መሪነት ሊመለሱ ችለዋል። እናም የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ከፍጻሜ ደረሰ።

ወደ እናት አገራቸው ተመልሰው የፈራረሰውን ለመጠገን ያልፈለጉት ሰዎች ለወንጌሉ የምሥራች የሚሰጠው ተፈጥሯዊ ምላሽ አምሳያ ናቸው። የእግዚአብሔር ፍቅር ለዓለሙ ሁሉ በመሆኑ፣ ሁሉም ሰው እንዲድን ይፈልጋል (ዮሐ. 3:16፤ 2ኛ ጴጥ. 3:9)። የደኅንነት ስጦታው ለሰዎች ሁሉ ነው። ነገር ግን ብዙ ሰዎች ያንን ስጦታ ለመቀበል አይፈልጉም። የእግዚአብሔርን ጥሪ ሰምተው የሚያምኑና ሕይወታቸውን ለውጠው የሚከተሉት እጅግ ጥቂት የሆኑት ቅሬታዎች ብቻ ናቸው። እውነቱ ሁልጊዜም እንደዚህ ነበር፤ ወደፊትም መጨረሻው እስኪመጣ ድረስ እንዲሁ ይሆናል።

20ኛ ጥያቄ፤ ዛሬም እንኳ እውነተኛ አማኞች እንዴት ቅሬታዎች እንደሆኑ ተናገር።

ለ. የአሦር ሠራዊት ምን ይገጥመዋል? (ኢሳ. 10:24-34)

እግዚአብሔር ስለሚመጣው ከባድ ጥፋትና ቅሬታው እንደሚመለስ ከተናገረ በኋላ፣ አይሁዶችን ለመርታት ከኢየሩሳሌም በሮች አቅራቢያ ቆመው በሚጠባበቀው የአሦር ሠራዊት ላይ ምን እንደሚከሰት ይገልጽላቸዋል። እነርሱን እንደ «በትር» የሚጠቀምበት ጊዜ ከፍጻሜ እንደደረሰ ይናገራል። ከአይሁዶች ላይ የነበረው ጥላቻ ይነሣና እግዚአብሔር ወደ አሦራውያን ይመለሳል። ምንም እንኳ ከሰብዓዊ እይታ አንጻር ነገሮች የከፉ መስለው ቢታዩም፣ በኢየሩሳሌም የሚኖሩ አይሁዶች መበርታት ነበረባቸው። በአሦራውያን አይሸነፉም። የእግዚአብሔርን የፍርድ ቁጣ ተከትሎ የእግዚአብሔር በረከት ይከሰታል።

በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር በበትር ፈንታ ጅራፍ ተጠቅሞ አሦራውያንን ይቀጣል። በሙሴ ዘመን ቀይ ባሕርን እንደከፈለው (ዘጸ. 14) እና በጌዴዎን ዘመን የምድያንን ሠራዊት እንደጣለው (መሳ. 7) እግዚአብሔር አሁንም ሕዝቡን ይታደጋል። አሦራውያን የጫኑባቸውን የፖለቲካ ቀንበር በመስበር ወደ ኢየሩሳሌም በመገሥገሥ ላይ

የሚገኘውን ሠራዊት ይመልሳል። ለረዥም ጊዜ ሲያርሱ ከዋሉ በኋላ በበሬዎች ጫንቃ ላይ ቀንበር እንደሚነሣ ሁሉ በአሦር ተጠምደው የመኖራቸው ጉዳይ ያከትማል።

ይህ ከመሆኑ በፊት ግን የአሦር ሠራዊት ዓበይት ግሥጋሜዎችን የሚያደርግ ሲሆን፤ ከፍተኛ ውድመትም ይከሰታል። ኢሳይያስ 10:28-30 እየመጣ ያለውን የአሦር ሠራዊት መስመር ይገልጻል። (በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ የሠራዊቱ መሪ የሆነውን የአሦርን ንጉሥ ለማመልከት «እርሱ» የሚል ተውላጠ ስም አገልግሏል።) ኢሳይያስ ገለጻውን የጀመረው ከኢየሩሳሌም በስተሰሜን ወደ አሥራ አምስት ኪሎ ሜትሮች ከፍ ብሎ ነበር። በዚህ ስፍራ የተጠቀሱት የተለያዩ ከተሞች ማለትም ዐይን፣ ሚግሮን፣ ሚካማስ፣ ጌባዕ፣ ራማ፣ ጋሊም፣ ላይሻ፣ አናቶት፣ ማድሜህና፣ ጌቢና ኖብ ወደ ኢየሩሳሌም በሚወስደው መንገድ ላይ የሚገኙ ከተሞች ናቸው። በዚህ ስፍራ የተጠቀሰው ፍርሃት የአሦር ሠራዊት በከተሞቹ እያለፈ እግረ መንገዱን ከሚፈጽመው የጥፋት ተግባር የተነሣ የሚከሰት ፍርሃት ነው። የኋላ ኋላ አሦራውያን ከኢየሩሳሌም ወጣ ብላ ወደምትገኘው ወደ ኖብ ከተማ ይደርሳሉ። በዚያም «የጽዮን ሴት ልጅ» የተባላችውን ኢየሩሳሌምን አሽቆልቁለው እየተመለከቱ የአሦር ሠራዊት የጥቃት ዝግጅታቸውን ያከናውናሉ።

ነገር ግን ጥቃቱ ከመጀመሩ በፊት ተዋጊ አምላክ የሆነው የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር እጅግ ከፍ ያለውን ዛፍ እየቆረጠ ያወርደዋል። ይህ እግዚአብሔር የአሦርን ሠራዊት እንዴት እንደሚመታ ለማመልከት የቀረበ አገላለጽ ነው። (ለዚህ ትንቢት ፍጻሜ ኢሳይያስ 37:33-38ን ተመልከት።) የተራሮቹ ጫፍና ታላላቆቹ ዛፎች የሕዝቡንና የሠራዊቱን መሪዎች የሚያመለክቱ ሲሆን፤ ደኑ እግዚአብሔር የሚያጠፋቸውን ወታደሮች ያመለክታል። እግዚአብሔር የኢየሩሳሌም ከተማ ፈጽማ እንዳትጠፋ ይታደጋታል።

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከኢሳይያስ ምዕራፍ 10 ስለ እግዚአብሔርና እግዚአብሔር ከሕዝቡና ከዓለም ሕዝቦች ጋር ስለሚያደርጋቸው ግንኙነቶች የተማርሃቸውን አንዳንድ ጠቃሚ ትምህርቶች ዘርዝር። ለ) ለክርስቲያኖች እነዚህን ትምህርቶች መረዳት የሚያስፈልገው ለምንድን ነው?

ሦ ስተኛ ቀን

ኢሳይያስ 11

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንድን ሰው በከፍተኛ ደረጃ አምነህ አስቀደሞህ ያውቃል? ለ) ለምን ተቀየረህ? ሐ) አንድ ሰው የምንጠብቀውን ሁሉ ለማሟላት ስለመቻሉ ይህ ምን ያስተምረናል? መ) ወደ አእምሮህ የሚመጣ ከሁሉም የተሻለ መሪ ማን ነው? ሠ) ጥሩ መሪ እንዲሆን የረዱት ባሕርያት የትኞቹ ናቸው?

ከፍተኛ እምነት ጥለንበት ከሚያስቀይመን ሰው በላይ የሚያሳዝን ነገር አይኖርም። ብዙ የምንጠብቅባቸው ሰዎች አሉ። ይህም ከአባታችን፣ ከእናታችን፣ ከእግታችን፣ ከወንድማችን፣ ከባላችን ከሚስታችን ወይም ከቤተ ክርስቲያን ሽማግሌ ሊሆን ይችላል። ነገር ግን አሁንም ይሁን ዘግይቶ ያስቀይሙናል። የማይፈጽሙትን ወይም ሊፈጽሙ የማይችሉትን የተስፋ ቃል ይገቡልናል። ተስፋችን ወድቆ ይፈረካከስና ከእንግዲህ እነርሱንም ሆነ ሌሎችን ሰዎች ለማመን እንቸገራለን።

ብዙውን ጊዜ እጅግ ከፍ አድርገን የምንመለከታቸው ሰዎች ቢኖሩ የቤተ ክርስቲያን መሪዎቻችን ናቸው። ከእኛ ወይም ከብዙዎቹ ሰዎች የተለዩ ናቸው ብለን እንጠብቃለን። የምንጋፈጣቸውን ችግሮች ሁሉ ለመፍታት ከፍተኛ ጥበብ እንደሚኖራቸው እናስባለን። በትግላችን ወቅት እኛን ለመርዳት ከፍተኛ ትዕግሥት እንደሚኖራቸው እንገምታለን። በውስጣዊ ሕይወታቸው ትግል፣ ጥርጣሬና ኃጢአት የሌለባቸው በጣም መንፈሳዊ ሰዎች እንደሆኑ እናስባለን። በአንድ መሪ ላይ የጣልነው እምነት ሲወድቅ፣ ያንን መሪ ወይም ሌሎችን መሪዎች የማመን ዓቅማችን ይከስማል። ከዚህም ጋር ሁልጊዜም እግዚአብሔር እንደሚፈልገው ዓይነት ሰው ሆነን የመኖር ተስፋችን ይመከናል።

በኢሳይያስ ዘመን እርሱና ጌታን ይወዱ የነበሩ ተራ ሰዎች ያለቡት እንደዚህ ሳይሆን አይቀርም። እምነታቸውን የጣሉበት መሪ ሁሉ፣ ንጉሡ፣ ካህናቱና ነቢያቱም ሳይቀር የኋላ ኋላ ከደቸው። በትንቢተ ኢሳይያስ ጥናታችን እንደተመለከትነው፣ እነዚህ መሪዎች ሕዝቡን በችግሩ ጊዜ እንደ መርዳት አላግባብ ሲበዙብዟቸው ኖረዋል። ስለሆነም፣ ሕዝቡ እምነቱን ለመተው የተፈተነበትም ሁኔታ ነበር። መሪዎች ሕዝቡን እንዴት ከመከራ እንደሚድን ወይም እንዴት የተቀደሰ ሕይወት እንደሚኖር ካላሳዩዋቸው፣ ምን ተስፋ ነበራቸው? እግዚአብሔር አይሁዶችን ለማበረታታት ሲል ሰዎችን ስለማይበዘብዝ፣ ለችግራቸው ሁሉ መፍትሔ ስላለው ፍጹም መሪ ለኢሳይያስ ትንቢት ሰጠው። ይህ መሪ በተስፋ የሚጠብቋቸውን ነገሮችና ከዚያም የሚልቁትን ሁሉ ያደርግላቸው ነበር። ይህም ሰዎች ሁሉ የጠበቁት ከእሴይ ግንድ የሚወጣው መሢሔ ነበር። ኢሳይያስ ምዕራፍ 11 ስለዚህ መሢሔ ባሕርይና ተግባር በግልጽ ይነግረናል። እርሱ ከምድራዊ መሪዎች ሁሉ የተለየ ነው። የሚያደርጋቸው ነገሮች ሁሉ በጽድቅና በእውነት ላይ የተመሠረቱ ናቸው። በሕይወት ምንም ተስፋ የሌላቸውን ድሆች ይረዳል።

23ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ ምዕራፍ 11ን አንብብ። የምዕራፉን ዐበይት ትምህርቶች በአንድ አንቀጽ አጠቃልለህ ጻፍ።

24ኛ ጥያቄ፡-ኢሳይያስ ምዕራፍ 11ን አንብብ። ሀ) በቁጥር 1 መሢሔ ምን ተብሎ ተጠራ? ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል? ለ) ለኢሳይያስ 11፡2-5 ሠንጠረዥ ሥራ። በመጀመሪያው ዓምድ የመሢሔን ባሕርያት ጻፍ። በሁለተኛው ዓምድ የባሕርዩን መግለጫና ዛሬ እኛን እንዴት እንደሚረዳን አስረዳ። ሐ) ከድሆችና ከደካሞች ጋር የሚኖረው ግንኙነት ምን ዓይነት ነው? መ) ከአገዛዙ የሚፈልቁትን የተለያዩ ነገሮች ዘርዝር (ቁ. 6-9)። ሠ) ከሕዝቦች ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት ይኖረዋል? (ቁ. 10-12)። ረ) ለኤፍሬምና ይሁዳ ሕዝብ የሚኖረው ውጤት ምንድን ነው?

1. የመሢሔ ውርስና ባሕርይ (ኢሳይያስ 11፡1-5)

ሀ. የመሢሔ ነገዳዊ ውርስ (ኢሳ. 11፡1)

የአሦር መንግሥት ታላቅና ግርማ ያለው ደን ይመስል ነበር። እግዚአብሔር ግን ተቆርጦ እንደሚወድቅ ተናገረ። ነገር ግን ሌላ ዛፍ ነበር - የዳዊት «ቤት» ወይን ንጉሣዊ የዘር ሐረግ። እግዚአብሔር የባቢሎንን መንግሥት ጉቶውን አስቀርቶ ያንን ዛፍ እንዲቆርጥ አደረገው። ይህም ዛፉን እንደማውደም ነበር። ይሁንና፣ ከዚያ ዛፍ ሥር ሌላ አዲስና ታላቅ መንግሥት ይነሣል። ይህም ከቀድሞው የዳዊት መንግሥትም የከበረ ኃያላን ከነበሩት የአሦርና የባቢሎን መንግሥታት የላቀ ይሆናል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን በታማኝነት የተከተሉት ቅሬታዎች በአስቸጋሪው ጊዜ ይጸኑ ዘንድ ይህንን ታላቅ ተስፋ በልባቸው እንዲያኖሩት ይፈልጋል።

ኢሳይያስ ከእሴይ ሥር ወይም ግንድ ቁጥቋጥ እንደሚወጣ ተንብዮአል። ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ ሁለት አምሳያዎችን ይቀላቅላል። መጀመሪያ፣ የተቆረጠው ዛፍ ግንድ አለ። ከዚህ የሞተ ከሚመስለው ግንድ ቁጥቋጥ ይወጣና አዲስ ዛፍ ይሆናል። ሁለተኛ፣ ሥሩ በመሬት ውስጥ የሚሄድ ዛፍ አለ። ይህ ዛፍ ተቆርጦ ይወድቃል። ከሥሮቹ በአንደኛው ግን ቁጥቋጥ ይወጣል። ከእነዚህ ሁለት ምሳሌዎች በስተቀር ያለው መልእክት ተቆርጦ የወደቀው ዛፍ ነው። ዛፉ ተስፋ እንደሌለው ተደርጎ ቢቆጠርም ወዲያው ሕይወትን ያገኛል፤ ከዚያም ሕይወት እንደ መጀመሪያው ዓይነት ፍሬ ይወጣል።

ኢሳይያስ ያ ዛፍ የእሴይ ግንድ እንደሆነ ይናገራል። እሴይ የዳዊት አባት እንደሆነ ታስታውሳለህ። እናም ኢሳይያስ የዳዊትን ንጉሣዊ ሐረግ እያመለከተ ነበር። ከዳዊት የዘር ሐረግ «የእሴይ ልጅ» ተብሎ የተጠራ ሌላ ንጉሥ የለም። ሁልጊዜም የዳዊት ልጆች ተብለው ይጠሩ ነበር። ኢሳይያስ ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት ቢኖር መሢሔ እንደ ሌሎች የይሁዳ ነገሥታት የዳዊት ልጆች እንደማይሆን ነው። ይልቁንም ይህ ልዩ የዳዊት ልጅ «የእሴይ ልጅ» ተብሎ ይጠራል። በሌላ አነጋገር፣ እርሱ ሌላው ዳዊት ይሆናል። ከእርሱ አብዝቶ

የሚከብር ቢሆንም የዳዊት ባሕርይ ይኖረዋል። በተጨማሪም መሢሐ «የእሴይ ሥር» ይባላል። ሥር ዛፍን ስለሚደግፍ ኢሳይያስ መሢሐ የዳዊት ንጉሣዊ ሐረግ መነሻ እንደሆነ እየገለጸ ነበር። የነገሥታት ሐረግ ከመሢሐ ይወጣል እንጂ መሢሐ ከዳዊት የዘር ሐረግ አይመጣም። በዘፍጥረት 3:15 መሢሐ ከሴቲቱ እንደሚመጣ የተናገረው እግዚአብሔር ነበር። እግዚአብሔር የመሢሐን የዘር ሐረግ የጀመረ ሲሆን፤ የመሢሐ የዘር ሐረግ በእሴይ በኩል ከዳዊት እንዲገኝ ታሪክን ተቆጣጥሯል።

አምራውያንና በኋላም ባቢሎናውያን ይሁዳን ሲወጉ ሕዝቡ ብቻ ሳይሆን ንጉሣዊ የዘር ሐረጉም የሚጠፋ ይመስላቸው ነበር። እንዲያውም፤ ባቢሎናውያን የይሁዳን ሕዝብ በምርኮኛነት ሲወስዱ ያደረጉት የመጀመሪያ እርምጃ ቢኖር የዳዊትን ንጉሣዊ የዘር ሐረግ ማጥፋት ነበር። ሴዴቅያስ በምርኮኛነት የተወሰደ ሲሆን፤ ሌላ ንጉሥ እንዲተካው አልተደረገም ነበር። ከሰባ ዓመታት በኋላ አይሁዶች ከምርኮ ሲመለሱ በይሁዳ ላይ የሚገዛ ከዳዊት የዘር ሐረግ የተገኘ ንጉሥ አልነበረም። ለቀጣይ አምስት ምእተ ዓመታት፤ እስከ ኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት በይሁዳ ላይ የገዛ አይሁዳዊ ንጉሥ አልነበረም። ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመጣ፤ አይሁዶች በኢየሩሳሌም እንደሚገዛና የዳዊትን መንግሥት እንደሚጀምር ተስፋ አድርገው ነበር። እርሱ ግን ሌሎች ዕቅዶች ነበሩት። ክርስቶስ በሥጋ ከዳዊት የዘር ሐረግ በመሆኑ፤ እንደ ሮማውያን አይሁዶችን ከቁጥጥራቸው ውስጥ ያደረጉትን ጠላቶች ለማጥፋት እንደሚችል ከሚያደርጋቸው ተአምራት በግልጽ ይታይ ነበር። ነገር ግን ኢየሱስ የመጣው እንደ መንፈሳዊ ንጉሥ በመሆኑ፤ መንግሥቱም መንፈሳዊ ነበር (ዮሐ. 18:36)። ኢየሱስ ይህንኑ በኢሳይያስ ምዕራፍ 11 ውስጥ የሚገኘውን የተስፋ ቃል በከፊል ያሟላ ሲሆን (ሉቃ. 4:17-21)፤ አፈጻጸሙ ግን የምንባቡን ቀጥተኛ ትርጓሜ የተከተለ አልነበረም። ስለሆነም ለቀጣይ የሁለት ሺህ ዓመታት የእሴይ ግንድ ያለ ምንም እንቅስቃሴ የቆየ ሲሆን፤ በይሁዳ ላይ የሚገዛ ንጉሥ አልነበረም።

ስለ መጨረሻው ዘመን የቅድመ-ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ሰዎች አንድ ቀን ይህ ትንቢት ቃል በቃል እንደሚፈጸም ያምናሉ። አንድ ቀን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር መጥቶ ይገዛል። እርሱ ከዳዊት ቤት ከእሴይ ግንድ የወጣ ቁጥቋጥ ነው። በዚያን ጊዜ በዚህ ስፍራ ስለ አገዛዙ የተነገሩት ትንቢቶች በሙሉ ይፈጸማሉ። ያ ሙት የሚመስለው ግንድ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በሚነግሥበት ጊዜ አድጎ ፍሬ ያፈራል። በዚህ ጊዜ ዓለም አይታ የማታውቀው ጽድቅ፤ ፍትሕ፤ ሰላምና ፍቅር ይሰፍናል።

25ኛ ጥያቄ፦ ከእሴይ ግንድ ከሚወጣው ቁጥቋጥ ስለ እግዚአብሔር አሠራር ምን ልንማር እንችላለን?

ለ. የመሢሔ ባሕርይ (ኢሳ. 11:2-5)

1. መሢሔ የጌታ መንፈስ ያርፍበታል። ይህ ሁሉን የሚችል አምላክ መንፈስ በመሆኑ፤ መሢሔ እግዚአብሔርን እንዲያገለግል ያስችለዋል። (ማስታወሻ፡ መንፈስ ቅዱስ ባዶ ኃይል ሳይሆን ሕያው ኑባሬ መሆኑ ከዚህ ክፍል በግልጽ ይታያል። እንዲሁ ደግሞ ከመሢሔ የተለየ መሆኑ ግልጽ ነው። ይህ ኢየሱስ ብቻ የሚሉትን ወገኖች ትምህርት ፋርሽ ያደርገዋል።) ይህንን ምንባብ እንደ መሳፍንት 3:10፤ 6:34፤ 11:29፤ 14:6 እና 1ኛ ሳሙ. 16:13 ከመሳሰሉት የብሉይ ኪዳን ክፍሎች አንጻር መረዳት አለብን። በብሉይ ኪዳን፤ እግዚአብሔር አንድን መሪ ለአንድ ታላቅ ተግባር ሲመርጠው የተመረጠበትን ጉዳይ ያከናውን ዘንድ ከሰውዬው ላይ መንፈስ ቅዱሱን ይልክበታል። በመሪነት ሕይወታቸው ላይ እገዛ ለማድረግ መንፈስ ቅዱስ በኃይል ከወረደባቸው ሰዎች መካከል ጌዴዎን፤ ያፌት፤ ሳምሶንና ዳዊት ሊጠቀሱ የሚችሉ ጥቂት ምሳሌዎች ብቻ ናቸው። ነገር ግን በኢሳይያስ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሰው «የጌታ መንፈስ» አንድ የተለየ ነገር አለው። በብሉይ ኪዳን መንፈስ ቅዱስ ወደ ሰዎች በሚመጣበት ጊዜ ከስተቱ ውጫዊ ነበር። ትንቢት እንዲናገሩ ወይም ከጠላት ላይ ኃይል እንዲያገኙ ይረዳቸው ነበር። መንፈስ ቅዱስ ወደ መሢሔ በሚመጣበት ጊዜ ግን የእስራኤልን ሕዝብ እንደ ፍጹም ንጉሥ ለመምራት የሚችልባቸውን ውስጣዊ ባሕርያት ያጎናጽፈዋል። ዳዊትን ጨምሮ እንደ ብሉይ ኪዳን ነገሥታት በኃጢአት የሚወድቅ፤ ራስ-ወዳድ፤ ወይም እግዚአብሔር ከሚፈልገው ከፊሉን ብቻ እንደሚሠራ መሪ አይሆንም። ይልቁንም እንደ ፍጹም ንጉሥ እግዚአብሔር የሚፈልጋቸውን ነገሮች ሁሉ ያደርጋል። እግዚአብሔር ለመሢሔ የሚሰጣቸውን የተለያዩ ነገሮች ተመልከት። (ማስታወሻ፡ እነዚህ የመንፈስ ቅዱስ ሥራዎች እያንዳንዳቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ ውስጥ የእውነተኛ መንፈሳዊነት መግለጫዎች ሆነው ተጠቅሰዋል።)

ሀ. መንፈስ ቅዱስ ለመሢሔ የጥበብን መንፈስ ይሰጠዋል። በመጽሐፍ ቅዱስ አገላለጽ፤ ጥበብ ማለት በሥነ-ምግባራዊ ስሕተት ሳይጠመዱ የእግዚአብሔርን መሻትና ዓላማ በሚከተል መንገድ መኖር መቻል ነው። ይህም ጊዜያዊ የራስ-ወዳድነት በተረታበት፤ ለሰዎች የሚሆን የረዥም ጊዜ ዕቅድ በተወጠነበት፤ ሁልጊዜም በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ መሆንና እግዚአብሔር በመረጠው ጎዳና መመላለስ ማለት ነው። ይህ ሰዎች በትክክለኛ መንገድ በመመላለስ እግዚአብሔርን ያስከብሩ ዘንድ ትክክለኛ ውሳኔዎችን

በትክክለኛ ጊዜያት የሚያደርጉበት ችሎታ ነው። መሢሔ የጥበብ ውሳኔዎችን ለእግዚአብሔር ሕዝብ ለመወሰንና ከሥራ ላይ ለማዋል ከእግዚአብሔር የተቀበላቸው ችሎታዎች ይኖሩታል።

ለ. መንፈስ ቅዱስ የማስተዋልን መንፈስ ይሰጠዋል። ጥበብ ሕይወትን ከዘላለምና ከእግዚአብሔር ፈቃድ አንጻር በመመልከቱ ላይ ሲያተኩር፤ ማስተዋል ግን የነገሮችን ውስጣዊ አሠራር የማየትና ጥበባዊ ውሳኔዎችን ለመስጠት አስፈላጊውን መረጃ በማሰባሰቡ ላይ ያተኩራል። ይህም ከሽፋን ዘልቆ የአንድ ነገር ውስጣዊ ገጽታ መመልከትንና እዚያ ላይ ተመሥርቶ ዕቅዶች ማውጣትን ያመለክታል (ዮሐ. 2:25)።

ሐ. መንፈስ ቅዱስ የምክርን መንፈስ ይሰጠዋል። ይህ «ምክር» የተባለው ቃል በ9:6 ላይ ያገለገለው ነው (ድንቅ መካር)። ይህም ጥሩ ምክር የሚሰጥ ማለት ብቻ አይደለም። ይልቁንም፤ አንድን የጥበብ ዕቅድ አውጥቶ ከሥራ ላይ የሚያውል ሰው ማለት ነው። መሢሔ መልካም ዕቅዶችና ምኞቶች ብቻ ኖረውት እነዚህኑ ጉዳዮች ከዳር ለማድረስ የማይችል አይሆንም። ለቤተ ክርስቲያን በርካታ መልካም አሳቦችና ተስፋዎች ያሏቸው ብዙ መሪዎች አሉ። ነገር ግን ከራሳቸው ብቃት ማነስ ወይም ሰዎች የእነርሱን ዕቅድ ለመከተል ካለመፈለጋቸው የተነሣ ዕቅዶቻቸው ከሥራ ላይ አይውሉም። ይህ በመሢሔ ላይ የሚከሰት አይሆንም። ጥሩ ጥሩ ዕቅዶችን መወጣት ብቻ ሳይሆን እነዚህኑ ዕቅዶች ከሥራ ላይ ያውላቸዋል። መሢሔ ትክክለኛ መንገዶችን በመምረጥና ትክክለኛ ውሳኔዎችን በማስተላለፍ የጥበብ ዕቅዶቹን ተግባራዊ ያደርጋቸዋል።

መ. መንፈስ ቅዱስ የኃይልን መንፈስ ይሰጠዋል። ይህ አሳብ እሳይ ከተጠቀሰው ጋር የሚዛመድ ነው። እንደ ዳዊት፤ ያዝያንና ሕዝቅያስ የመሳሰሉ ነገሥታት ጥሩ ዕቅዶች ነበሯቸው። እግዚአብሔርን የሚያስደስት ሕይወት ለመኖርና ፍትሕን ለማስፈን፤ ክፋትን ለማስወገድና በንጽሕና እርሱን ለማምለክ ይሹ ነበር። ነገር ግን ይህንኑ ሙሉ ለሙሉ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችል ውስጣዊ ብቃት አልነበራቸውም፤ ሕዝቡም ባሕርዩን ለመለወጥ ፈቃደኛ አልነበረም። በመሢሔ ጊዜ ግን እንዲህ አይሆንም። ዕቅዶቹን ሁሉ ከሥራ ላይ እንዲያውልና የሕዝቡንም ልብ ይለውጥ ዘንድ መንፈስ ቅዱስ ኃይልን ይሰጠዋል።

ሠ. መንፈስ ቅዱስ የእውቀትን መንፈስ ይሰጠዋል። እውቀት ላይ-ላዩን ሳይሆን እውነተኛውን ጉዳይ ማወቅ ነው። ሁላችንም ሕይወትን በመስተዋት እንደሚታይ በድንግዝግዙ ብቻ እንመለከታለን (1ኛ ቆሮ. 13:12)። ሁሉም ነገር በቀደመው

መረዳታችን ወይም ግንዛቤያችን የቀለመ በመሆኑ፤ ነገሮችን በግልጽ ለማየት እንችገራለን። ያ ብዙውን ጊዜ ስሕተት ነው። ስለ ሰዎች ውስጣዊ ዓላማዎች ግምታዊ ብያኔ እንሰጣለን፤ ይህ ግን በአብዛኛው ተገላቢጦሽ ሆኖ ይከሰታል። መሢሔ ግን እንዲህ አይደለም። እውቀቱ የተሟላ ነው። ለሌሎች ሁሉ የተሰወሩትን ነገሮች ውስጣዊ አሠራር ያውቃል። የሚያውቀውን ነገር እንዴት ተግባራዊ እንደሚያደርገውም ያውቃል። በዕብራይስጥ ቋንቋ አሳቡ የሚገልጸው የእግዚአብሔርን እውቀት መንፈስ ነው። ስለሆነም የመሢሔ ዋነኛ ባሕርይ እግዚአብሔርን የሚያውቅ መሆኑ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ አገላለጽ፤ እግዚአብሔርን ማወቅ ማለት ስለ እግዚአብሔርና ስለ ባሕርያቱ የተወሰነ መረጃ ማግኘት ማለት ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋር በቀረበ ግንኙነት መመላለስ ማለት ነው። ይህም ሙሉ ለሙሉ ለፈቃዱ ተገዝቶ መኖር ማለት ነው።

ረ. መንፈስ ቅዱስ የፈረሃ-እግዚአብሔርን መንፈስ ይሰጠዋል። ኢሳይያስ ይህንን እጅግ አስፈላጊ ባሕርይ በመጨረሻው ላይ ይጠቅሰዋል። አሳቡ እጅግ ጠቃሚ በመሆኑ ኢሳይያስ ሁለት ጊዜ ደጋግሞታል (ኢሳ. 11:2፤ 3)። በምሳሌ 1:7 እና 9:10 «እግዚአብሔርን መፍራት የጥበብ መጀመሪያ» እንደሆነ ተጠቅሶአል። በዓለም ላይ ብዙ ጠቢባን ሰዎች ነበሩ፤ አሁንም አሉ። ነገር ግን ብዙውን ጊዜ ጥበባቸውና ችሎታቸው ለበጎ ነገር ሳይሆን ለከፋት ሲያገለግል ይታያል። ይህም የሚሆነው እግዚአብሔርን በመፍራት ስለማይኖሩ ነው። እግዚአብሔርን በመፍራት መኖር ማለት በፍጹም መገዛት፤ እግዚአብሔርንና እርሱ የሚፈልገውን ሁሉ በመታዘዝ መኖር ማለት ነው። የሕይወት ዓላማው ከእግዚአብሔር ጋር የቀረበ ግንኙነት ማድረግ፤ እርሱን መከተልና የሚፈልገውን ማድረግ ነው። ሌሎች የይሁዳ ነገሥታት ይህንን ለማድረግ የሞከሩ ቢሆኑም፤ ሙሉ ለሙሉ አልተሳካላቸውም። ዳዊት እንደ እግዚአብሔር ልብ የሆነ ሰው ነበር፤ ይሁንና፤ ዝሙትን ፈጽሟል። ያዝያን እግዚአብሔርን በመውደድ ሃይማኖታዊ ተሐድሶ አምጥቷል፤ ይሁንና፤ በኩራት ተይዞ ወደ ቤተ መቅደሱ እንዳይገባ የሚከለከለውን የእግዚአብሔርን ሕግ ተላልፎአል። መሢሔ እንዲህ ዓይነት ችግር አይኖርበትም። እርሱ በእግዚአብሔር ፍርሃት ይኖራል። ይህም ማለት እግዚአብሔርን ይታዘዛል ማለት ነው። መሢሔ እግዚአብሔርን የሚታዘዘው በደስታ እንጂ በማጉረምረም ወይም በግዴታ አይሆንም። ይህ ከልቡ የሚወጣና የባሕርዩ አካል የሚሆን ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ መብሉ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማድረግ እንደሆነ ተናግሯል (ዮሐ. 4:34)። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማድረግ

እንደሚያስደስተውም ገልጽ አል። እንዲያውም፡ ሁል ጊዜም የእግዚአብሔርን ፈቃድ ሲያደርግ እንደኖረ ተናግሯል (ዮሐ. 5:30፤ 6:38-40፤ 12:49-50)።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የመሢሔን ባሕርይ እግዚአብሔር ዛሬ ለልጆቹ ለመስጠት ቃል ከሚገባቸው ነገሮች ጋር አነጻጽር (ማቴ. 28:19፤ 1ኛ ቆሮ. 1:5፤ 30፤ 2:7፤ 12:7-8፤ ዮሐዋ. 9:31፤ 2ኛ ቆሮ. 12:9፤ ኤፌ. 1:8፤ 19፤ 3:17-21፤ ቆላ. 1:9፤ 2:2፤ ፊልሞ. 6፤ ፊልጵ. 1:9 ተመልከት)። የሚመሳሰሉት ወይም የሚለያዩት እንዴት ነው? ለ) የመሢሔን ባሕርይ ዛሬ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከሚያስፈልገው ነገር ጋር አነጻጽር። የሚመሳሰሉት ወይም የሚለያዩት እንዴት ነው? ሐ) ብዙውን ጊዜ እነዚህ ባሕርያት በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሕይወት ውስጥ ይገኛሉ ወይስ አይገኙም? መልሱን አብራራ። ለምን ይገኛሉ? ለምን አይገኙም? መ) ከእነዚህ ባሕርያት በሕይወትህ ውስጥ የታዩት የትኞቹ ናቸው? ያልታዩትስ? እግዚአብሔር እንደ መሢሔ ዓይነት ሕይወት ይሰጥህ ዘንድ አሁኑኑ ጊዜ ወስደህ ጠይቀው።

2. መሢሔ በጽድቅና በፍትሕ ይፈርዳል። ማንኛውም ሰብዓዊ መሪ ከሚጋፈጣቸው ዐበይት ችግሮች አንዱ በትክክል የመፍረድ ችግር ነው። ዓይኖቻችን የሰዎችን ልቦች ዘልቀው ሊያዩና ውስጣዊ ዓላማቸውን ሊረዱ አይችሉም። ጆሮዎቻችን ሊሰሙ የሚችሉት ሰዎች የሚነግሩንን ብቻ ነው፤ የምንሰማቸው ልባቸውን ሳንመለከት ስለሆነ እውነቱን ስለመናገራቸው እርግጠኞች ልንሆን አንችልም። አመለካከታችን ከሰዎች ጋር ባለን ግንኙነት ይቀየራል። ስለሆነም፤ ለሀብታሞች እያዳላን ድሆችን እንበድላለን። ለዘመዶቻችን፤ ለጎሳችን አባላት፤ ለአገራችን ሰዎች በአድልዎ እንፈርዳለን። መሢሔ ግን እንዲህ አይደለም። የሰውን ልብ በማየት በትክክል ይፈርዳል። (ማስታወሻ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ልብን እንደሚመለከትና ከልብ ላይ ተመሥርቶ እንደሚፈርድ የተጠቀሰው እግዚአብሔር ብቻ ነው፤ እናም ይህ ለመሢሔ መለኮታዊነት ተጨማሪ መረጃ መሆኑ ሊጤን ይገባል።) እርሱ ውጫዊውን ተግባር ብቻ ሳይሆን ውስጣዊውን ልብ ያያል። እርሱ በሀብት፤ በዝና፤ በቤተሰብ፤ በጎሳ ወይም በብሔራዊ ግንኙነቶች ተጠምዝዞ ፍርዱን አያጣምምም። ይልቁንም ይበልጥ የታደሉትን ሳያጠፋ የድሆችን ጉድለቶች ለሟሟላት ይሠራል። መሢሔ ዓለምን ወደ እውነተኛ እኩልነት ይመልሳታል። እርሱን የሚፈሩትን ድሆች ከፍ አድርጎ ከሀብታሞች እኩል ያደርጋቸዋል። ይህንን የሚያደርገው ግን ሀብታሞችን በማደሃየት አይደለም። (ከኮሙኒዝም በተቃራኒ፤ መሢሔ ድሆችን ለመርዳትና በዚያውም ሀብታሞችን ዝቅ ለማድረግ ብዙ ካላቸው ሰዎች የሚወስደው ነገር አይኖርም።) መሢሔ ሙሉ ለሙሉ ፍትሐዊ ተግባር ያከናውናል። ሰዎች በምድር ላይ ለመጀመሪያ ጊዜ በጉቦ፤ በወዳጅነት ወይም በውሸት

የማይታለል መሪ ያገኛሉ። መሢሔ እውነቱን ስለሚያውቅ በዚያው እውነት ላይ ተመሥርቶ ይፈርዳል። ይህንን በኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወት ውስጥ ልንመለከት እንችላለን። የፈሪሳውያንን ውጫዊ ቅድስና ተመልክቶ ከዕቡይ ልባቸው የተነሣ «የተለሰነ መቃብሮች» የሚል ቅጽል ስም ሰጣቸው (ማቴ. 23:27)። የኃጢአተኞች ወዳጅ የነበረ ሲሆን፤ የድሆችን፤ የሰማርያዋን ሴት... ልብ ለማየት ይችል ነበር፤ ከዚያም ደኅንነት እንደሚያስፈልጋቸው ይገልጽላቸዋል (ዮሐ. 4)።

3. የሰዎችን ልብ ስለሚያውቅና በትክክልም ስለሚፈርድ መሢሔ ማን ለእርሱ በታማኝነት እንደሚኖርና ማን እንደሚያምፅበት ያውቃል። እግዚአብሔር አፍቃሪ ቢሆንም፤ የጽድቅ ባሕርይ በዓመፀኞች ላይ እንዲፈርድ ያስገድደዋል። ኢሳይያስ ቀደም ሲል የተጠቀመበትን የፍርድ ምሳሌ - በትር እንደገና ያነሣል። አሦር እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመቅጣት የሚጠቀምበት መሣሪያ ነበረ። አሁን ግን በትሩ ክፋትን ሁሉ የሚቀጣው እግዚአብሔር ራሱ ይሆናል። ይሁንና፤ በትሩ የእግዚአብሔር እጅ ሳይሆን ከአፋ የሚወጣ ይሆናል። ይህ ያልተለመደ ምሳሌ ሁለት ነገሮችን ያመለክታል። በመጀመሪያ፤ እግዚአብሔር በምድር ሁሉ ላይ ፍርዱን ያመጣል። የፍርዱን በትር የሚቀምሱት ይሁዳ ወይም አሦር ብቻ ሳይሆኑ፤ ክፉ ሰዎችና ሁሉም አገሮች ይሆናሉ። ምንም እንኳ ክፉ ሰዎች በዚህ ምድር ሳይቀጡ የሚቀሩ ቢመስልም፤ ይህ ሁልጊዜም እውነት አይሆንም። በትሩ ክፉዎችን ሰዎች ይመታል፤ ያጠፋቸዋልም። ሁለተኛ፤ በትሩ የሚወጣው ከመሢሔ አፍ ይሆናል። ይህም ማለት መሢሔ ወኅኒ ቤቶችን ወይም የታጠቁ ሠራዊት በመጠቀም ክፉዎችን እንደማያጠፋና ከአፋ የሚወጣው ቃል ጥፋትን እንደሚያስከትልባቸው ያመለክታል። (ይህንኑ እውነት ለማመልከት ከኢየሱስ ክርስቶስ አፍ ሰይፍ እንደሚወጣ ሆኖ የተገለጸውን የራእይ 19:11-15 ክፍል አንብብ።) በዔድን ገነት ሕይወትን የሰጠው አፍ አሁን የክፉዎችን ሕይወት ያጠፋል (ዘፍጥ. 2:7)።

4. ጽድቅና ታማኝነት የመሢሔ ማዕከላዊ ባሕርያት ይሆናሉ። በጥንት ዘመን እንደ ዛሬዎቹ ሙስሊሞች ሰዎች ልቅ ልብሶችን ይለብሱ ነበር። ይሁንና፤ ከባድ ሥራ በተለይም ጠብ ነክ ትግል ለማካሄድ በሚፈልጉበት ጊዜ በሸማ ወይም በቀበቶ ወገባቸውን በማሰር ተግባራቸውን ያከናውኑ ነበር። ቀበቶው የመሢሔን ለሥራ መዘጋጀት የሚያመለክት ነው። የመሢሔ ተግባር ከክፋት ሁሉ ጋር የሚደረገውን ውጊያ ይጨምራል። ነገር ግን ውጊያውን ድል ስለሚነሣ ክፋት ይወገድና ጽድቅ ይነግሣል። መሢሔ ለንጉሣዊ

ሥራው በሚዘጋጅበትና ለመንግሥቱ በሚዋጋበት ጊዜ ይኸው ተግባር በሁለት ነገሮች ተለይቶ ይታወቃል። በመጀመሪያ፣ ጽድቅ ይኖራል። ጽድቅ ትክክለኛ የሆነውን ነገር የማድረግ ብቃት ነው። ይህም የእግዚአብሔርን ትእዛዛት መጠበቅን ያካትታል። በተጨማሪም ጽድቅ ለሌሎች ትክክለኛ በሆነ አኳኋን መኖር ማለት ነው። የሌሎችን ሰዎች ሁኔታ በማጤን ለእነርሱ የሚበጀውን ማድረግም ነው። ሁለተኛ፣ የመሢሔ ሥራ በታማኝነት ተለይቶ ይታወቃል። ታማኝነት ማለት ሌሎች ሊደገፉበት የሚችል መሆን ማለት ነው። ታማኝ ሰዎች የተናገሩትን ከሥራ ላይ ያውላሉ። አንድን ነገር ከጀመሩ ወዲያ ከዳር እንደሚያደርሱት መተማመን ይቻላል። መሢሔ የሚሰጣቸው የተስፋ ቃሎችና ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ይከተሉ ዘንድ ምድርን ለመለወጥ የሚጀምራቸው ሥራዎች በሙሉ ከፍጻሜ የሚደርሱ ናቸው። እንዲሁም ደግሞ ለእግዚአብሔር ዕቅዶች ሁሉ ታማኝ በመሆን ሙሉ ለሙሉ ከፍጻሜ ያደርሳቸዋል።

እነዚህ ሁለት ባሕርያት አይሁዶች በመሪዎቻቸው ሕይወት ውስጥ ከሚመለከቷቸው በጣም የተለዩ ነበሩ። መሪዎቹ ብዙውን ጊዜ የሚያሳድዱት የራሳቸውን ጥቅም እንጂ የሕዝቡን አልነበረም። ለራሳቸው የግል ጥቅም የሚበጃቸውን እንጂ ትክክለኛውን ነገር የማድረግ ፍላጎት አልነበራቸውም። ታማኞችም አልነበሩም። ለሕዝቡ በርካታ የተስፋ ቃሎችን ቢሰጡም ከፍጻሜ አያደርሷቸውም ነበር። ብዙ አዳዲስ ሥራዎችን ቢጀምሩም ከግባቸው አያደርሷቸውም። የሚናገሩት እውነት ይሁን ውሸት የሚያውቅ አልነበረም። እናም ሰው ሊደገፍባቸው የሚችልባቸው ዓይነት ሰዎች አልነበሩም።

ዛሬ ዓለም ሰላምን ትናፍቃለች። የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት በምድር ላይ ሰላምን ለማስፈን በየዓመቱ በብዙ ቢሊዮን የሚቆጠር ገንዘብ ወጪ ያደርጋል። ይሁንና፣ ውጤቱ ያው ባዶ ነው። ይህም የሆነው ዓለም ሰላምን የምትሻው ጽድቅ ሳይኖር፣ የሰዎች ልብና ተግባር ሳይለወጥ በመሆኑ ነው። መሢሔ የሚሠራው ግን በዚህ መንገድ አይደለም። መጀመሪያ የሰዎችን ልብ ይለውጣል። ሰዎች እግዚአብሔርን በመፍራት በጽድቅና በቅድስና እንዲኖሩ ያደርጋል። ይህም ሲሆን የሰዎች እርስ በርሳቸው ተስማምቶ መኖር ተፈጥሯዊ ክስተት ይሆናል።

27ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህ ሁለት ባሕርያት ማለትም ጽድቅና ቅድስና የመንፈሳዊ መሪነት እምብርት የሚሆኑት ለምንድን ነው? ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በአገልግሎታቸው ጽድቅና ታማኝነትን ሊያሳዩ የሚችሉባቸውን መንገዶች ዘርዝር። ሐ) መሪዎች ሁሉ እንደ መሢሔ ቢሆኑ ዓለም እንዴት ትለወጥ ይሆን? መ) ዛሬ ክርስቲያኖች ፍትሕ-አልበኝነት

በሰፈነበት ምድር ላይ እየኖሩ አንድ ቀን ጽድቅ፥ ፍትሕና ታማኝነት በሞላበት መንግሥት ውስጥ የሚኖሩ የመሆናቸው እውነታ የሚያጽናናቸው ለምንድን ነው?

2. የመሢሔ አገዛዝ ባሕርይ (ኢሳ. 11:6-9)

ሀ. ምድር በሰላም ትሞላለች። አሦራውያንና ባቢሎናውያን የይሁዳን ምድር ስለሚረግጡባቸው ጊዜያት ካሰበ በኋላ ኢሳይያስን ስለ መሢሔ የአገዛዝ ዘመን ባሕርይ ያስደነቀው ነገር ቢኖር በምድር ላይ የሚሆነው ፍጹም ሰላም ነበር። ተፈጥሯዊ ጠላትነት እንኳ ይወገዳል። ቀደም ሲል ኢሳይያስ የሚዋጉ አገሮች የጦር መሣሪያዎቻቸውን እንደሚያስቀምጡ የተነበየ ሲሆን (ኢሳ. 2:4)፥ አሁን ደግሞ የሰላሙን ጥልቀት ይጨምራል። በሰዎች መካከል ብቻ ሳይሆን ፍጥረት ራሱ ተቀይሮ በእንስሳትም መካከል ሰላም ይሰፍናል። ኢሳይያስ በአዳምና ሔዋን ጊዜ በፍጥረት ላይ የተጣለው መርገም እንደሚነሣ ይናገራል። እንደ ተኩላ፥ ነብር፥ አንበሳ፥ ድብና እባብን የመሳሰሉ የዱር እንስሳት ሳይቀሩ ይለወጣሉ። ከዚያ ወዲያ ሌሎችን እንስሳት አይጎዱም። (በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እነዚህ እንስሳት የበጎችና የሌሎችም የቤት እንስሳት ጠላቶች እንደሆኑ ተገልጿል።)

የእነዚህ እንስሳት ውስጣዊ ባሕርይ ስለሚለወጥ ሥጋ ማሳደዱን ትተው ሣር ይበላሉ። አንድ ትንሽ ልጅ ምንም ሳይፈራ በበጎች መካከል እንደሚመላለስ ሁሉ በመሢሔ ዘመን ልጆች እጅግ በሚያስፈሩ እንደ አንበሳ በመሳሰሉ እንስሳት መካከል ያልፋሉ። መርዛማው የኮብራ እባብ እንኳ የማጥቃት ኃይሉን ስለሚያጣ የሚፈራ አይሆንም። ሕጻን ልጅ እጁን ወደ እባብ ጉድጓድ ቢሰድም እንኳ አይጎዳውም። (በዘፍጥረት 3:15 በምድር ላይ የተፈጠረው የመጀመሪያው ጠላትነት በሴቲቱና በእባብ መካከል እንደሆነ ተገልጿል። አሁን ግን ያ ጠላትነት ተወግዶ ሰዎችና እባብ በሰላም ይኖራሉ።)

ይህንን ክፍል በሁለት የተለያዩ መንገዶች መረዳት ይቻላል። በመጀመሪያ፥ ይህ ክፍል ኢየሱስ ክርስቶስ በመንፈሳዊ መንግሥቱ ላይ የሚያመጣውን ሰላም ለማመልከት በተምሳሌትነት እንደሚያገለግል አድርጎ መረዳት ይቻላል። ምግብ ለማግኘት ብለው በሚገድሉ እንስሳት እንደተመለከተው፥ የትኛውም የኃጢአት ውጤት ይወገዳል። ምንም እንኳ ይህ ሰዎች እውነተኛ ክርስቲያኖች በሚሆኑበት ጊዜ በከፊል የሚፈጸም ቢሆንም፥ ሙሉ ለሙሉ ተፈጻሚ የሚሆነው ግን በዘላለማዊው መንግሥት ዘመን ነው። ይህ የሺህ ዓመት መንግሥት እንደሌለ የሚናገሩና የድኅረ-ሺህ ዓመት መንግሥት አመለካከት የሚከተሉ ሰዎች ለዚህ ክፍል የሚሰጡት ቀዳሚ ማብራሪያ ነው።

ሁለተኛ፡ እግዚአብሔር በውድቀት ጊዜ በፍጥረት ላይ የተጣለውን መርገም እንደሚያነሣ ይበልጥ በቀጥተኛ መንገድ ለማሳየት እንደቀረበ ሆኖ ሊታይ ይችላል። (ሐዋርያው ጳውሎስ ፍጥረታት እግዚአብሔር ለልጆቹ የወጠናቸው ዕቅዶች ተግባራዊ እስኪሆኑ ድረስ በመቃተት እንደሚኖሩ የሚናገርበትን የሮሜ 8:18-22 ክፍል አንብብ።) የቅድመ-ቪህ ዓመት ግንዛቤ ያላቸው ዓይነት ወገኖች ይህንን ክፍል በቀጥታ በመውሰድ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በሚገዛበት በመጨረሻው ዘመን በኃጢአት የተሞላውን የዓለም የጠላትነት ሁኔታ እንደሚያስወግድ ይናገራሉ። በአንድ ወቅት ሌሎችን የጎዳው ማንኛውም ነገር ከሌሎች ጋር በሰላም እንደሚኖር ሆኖ ይለወጣል። የሰው ልጆች ልብ ሲለወጥና ሁሉም ሙሉ ለሙሉ ከእግዚአብሔር ጋር ተስማምተው ሲኖሩ ከሰዎች ኃጢአት የተነሣ በዓለም ላይ የተከሰተው ነገር ሁሉ ይወገዳል። በሰውና በእግዚአብሔር፣ በሰውና በሰው በተፈጠረው ዓለም (እንስሳት፣ አካባቢው)፣ ብሎም በራሱ በተፈጠረው ዓለም መካከል የሚስተዋለው ጠላትነት ይከሰማል። ሁሉም ነገር እግዚአብሔር መጀመሪያ እንደ ዐቀደው ይሆናል።

ለ. ምድር እግዚአብሔርን በማወቅ ትሞላለች። መሢሔ እግዚአብሔርን ለመፍራት ደስ እንደሚሰኝ ሁሉ፣ ሰዎችም እንደ እርሱ ይሆኑና እግዚአብሔርን በመፍራት ደስ ይሰኛሉ። በዚህም እግዚአብሔርን ያውቁታል። በምድር ላይ ሰላም የሚንሰራፋበት ምክንያት ሰዎች እግዚአብሔርን የሚያውቁ እርሱንም የሚታዘዙ በመሆናቸው ነው። ባሕርያቸውም እንደ እግዚአብሔር ባሕርይ ይሆናል።

የእግዚአብሔር ልጆች ከፍተኛ ስደትና ችግር በሚጋፈጡበት ጊዜ ኢሳይያስ 11:9 የመጨረሻውን ዘመን ባሕርይ የሚያሳይ አንጸባራቂ ብርሃን ነው። የተስፋ ቃሉ ያጽናናል። የአሁኑ ዘመን ምንም ያህል የከፋ ቢሆንም አንድ ቀን ነገሮች እንደሚለወጡ ልናውቅ እንችላለን። ሁሉም ነገር ይለወጣል። በሰው ልጆችና በእንስሳት መካከል ሳይቀር እርስ በርስ የመጎዳዳት ፍላጎት አይኖርም። ነገሮች የሚለወጡበት ምክንያት ሁሉም እግዚአብሔርን ስለሚያውቅ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ግላዊ ግንኙነት ይኖራቸውና እግዚአብሔርም በሰላም ይኖሩ ዘንድ ውስጣዊ ባሕርያቸውን ይቀይራል። ውቅያኖስ የዓለምን ሁለት-ሦስተኛ እጅ እንደሸፈነ ሁሉ በሁሉም ስፍራ ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር የቀረበ ንጹሕ ግንኙነት ይኖራቸዋል።

ከእግዚአብሔርና ከሰዎች ጋር ሰላም ከማግኘታችን በፊት የእግዚአብሔር እውቀት ሊኖረን ይገባል። እግዚአብሔርን ማወቅ ሦስት አሳቦችን ያካትታል፤ በመጀመሪያ፣ ስለ እግዚአብሔር ትክክለኛ እውቀት ይኖረናል። በዓለም ላይ ስለ እግዚአብሔር ትክክለኛ ያልሆነ

ትምህርት የሚያስራጩ ሐሰተኛ ሃይማኖቶች አሉ። መሢሔ በሚመጣበት ጊዜ ግን እንዲህ አይሆንም። ሰዎች ስለ እግዚአብሔር የያዙትን የተሳሳተ አሳብ አስወግደው ትክክለኛውን ግንዛቤ ይጨብጣሉ። ሁለተኛ፡ ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ግንኙነት ማድረግን ያካትታል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በባልና ሚስት መካከል የሚገኘው እጅግ የቀረበ ግንኙነት «ሚስቱን አወቃት» በሚሉ ቃላት ተገልጾአል። እግዚአብሔርን ማወቅ ማለትም ደግሞ ከእርሱ ጋር የቀረበ ግንኙነት ማድረግ ነው። ሦስተኛ፡ ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ እውነተኛ እውቀት ማግኘትና ከፈጣሪ አምላክ ጋር ፍጹም የሆነ የቅርብ ግንኙነት ማድረግ ከእግዚአብሔር ጋር በታዛዥነት ወደ መመላለሱ ይመራል። በመጽሐፍ ቅዱስ አንድ ሰው እግዚአብሔርን አወቀ የሚባለው እርሱን በመታዘዝ ሲመላለስ ነው። በመጨረሻው ዘመን መሢሔ በሚገዛበት ጊዜ ስለ እግዚአብሔር ያለው የእርሱ እውቀት ሁሉንም ነገር ይለውጠዋል። ኃጢአትና ውጊያ ያቆም ዘንድ የሰዎች ልብና ባሕርይ ይለወጣል።

ይህ ምንኛ ታላቅ ጊዜ ነው! መሢሔ ቢመጣልን! ማራናታ - ጌታ ኢየሱስ ቶሎ ና። ነገር ግን ጌታ ሆይ፡ አሁን እርስ በርሳችን በሰላም በመኖር አንተን ማወቃችንን እንድናንጸባርቅ እርዳን። ሰላም በቤተ ክርስቲያን መሪዎች መካከል ይኑር። ሰላም በቤተሰቦች መካከል ዙፋንዋ ይዘርጋ። በተለያዩ የጎሳ ቡድኖች መካከል የሰላም ርግብ ትመላለስ። ሰላም ከሌለን፤ እግዚአብሔርን በእውነት አናውቀውም ማለት ይሆን?

28ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔር እውቀት ሰላምን የሚያመጣ ከሆነ፤ በዚህ ወቅት በዓለም ላይ በተለይም በቤተ ክርስቲያን ብዙም ሰላም የሌለው ለምን ይመስልሃል? ለ) ከሌሎች ጋር በሰላም ወደ መኖር ከሚያደርሰው «እውነተኛ የእግዚአብሔር እውቀት» የቤተ ክርስቲያንህን ምእመናን ለመምራት ምን ልታደርግ ትችላለህ?።

3. መሢሔ ከአይሁዶችና ከዓለም ሕዝቦች ጋር ያለው ግንኙነት (ኢሳ. 11:10-16 አንብብ)

ሀ. ሕዝቦች ከመሢሔ ዙሪያ ይሰባሰባሉ (ኢሳ. 11:10)

እንደ ብዙዎቹ የዛሬው ዘመን ክርስቲያኖች፤ አይሁዶች ለሌሎች ሕዝቦች ብዙም ግድ አልነበራቸውም። «የተመረጡ» ሰዎች መሆናቸው ስለ ሌሎች ሕዝቦች መጨነቅ እንደሌለባቸው የሚያመለክት መሰላቸው። ሌሎች ሕዝቦች በእግዚአብሔር የተረገሙ ጠላቶቻቸው መሰለው ታዩዋቸው። ይህ ግን የእግዚአብሔር ዕቅድ አልነበረም። እግዚአብሔር በአንድ ወገን ላይ ብቻ የሚያተኩር የተወሰነ ነገድ አምላክ ሳይሆን እርሱ የዓለም ሕዝቦች ሁሉ አምላክ ነው። አይሁዶች

ስለ ሰዎች ሁሉ የሚገዳቸው ሰዎች ይሆኑ ዘንድ ለማበረታታት ኢሳይያስ መሢሔ በምድር ላይ በሚገዛበት «በዚያን ዘመን» መሢሔ ወዳለበት አይሁዶች ብቻ ሳይሆኑ ሰዎች ሁሉ እንደሚሳቡ ይናገራል። በጥንት ዘመን፣ ጦርነት በሚኖርበት ጊዜ እያንዳንዱ የሠራዊት ክፍል ሰንደቅ ዓላማ ይይዛል። ጦርነቱ በሚካሄድበት ጊዜ ሰንደቅ ዓላማው ይውለበለብና የዚያ ክፍል ወታደሮች ሰንደቅ ዓላማውን አይተው እዚያው አካባቢ በመሰባሰብ እንደ አንድ ቡድን ይዋጉ ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታ በመሢሔ ዘመን ሕዝቦች ሁሉ «የእሴይ ግንድ» ተብሎ ወደተጠራው መሢሕ ይሰባሰባሉ። ያኔ የተሰወረው «ሥር» ለሰዎች ሁሉ ይታያል። እርሱም የአምልኮአቸውና የአክብሮታቸው ማዕከል ይሆናል (ዮሐ. 12:32)። መሢሔ ለእነርሱ አይለወጥም። ይልቁንም ሰዎች ከመሢሔ ጋር ባላቸው ግንኙነት የተነሣ ይለወጣሉ። መሢሔ ሁልጊዜም ሲፈልጉ የኖሩትን ዕረፍት ይሰጣቸዋል።

29ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ብዙውን ጊዜ በዓለም ወንጌል ስላልደረሳቸው ሰዎች ከማሰብ የምንታቀበው እንዴት ነው? ለ) ከእነዚህ ወንጌል ካልደረሳቸው ቡድኖች ጥቂቶቹን ጠቃቅስ። ሐ) ለእነዚህ ወንጌል ላልደረሳቸው ቡድኖች ወንጌሉን ለማካፈል ቤተ ክርስቲያንን ምን ልታደርግ ትችላለች?

ለ. መሢሔና የይሁዳ ሕዝብ (ኢሳ. 11:11-16)

1. እግዚአብሔር አይሁዶችን ሁሉ ከተበተኑባቸው አገሮች ወደ ከነዓን ይሰበስባቸዋል። መሢሔ አሕዛብ ከዙሪያው የሚሰባሰቡበት መመዘኛ እንደሆነ ሁሉ ለአይሁዶችም እንዲሁ ይሆናል። መሢሔ በሚመጣበት ጊዜ ዳግማዊ «ዘጸአት» ይሆናል። የመጀመሪያው ዘጸአት እግዚአብሔር በሙሴ መሪነት አይሁዶችን ከግብፅ ያወጣበት ነበር። ኢየሱስ በምድር ላይ ለመግዛት በሚመጣበት ጊዜ የተበተኑትን የአይሁድ ቅሬታዎች በሚጎበኝበት ጊዜ ዳግማዊ ዘጸአት ይኖራል። አይሁዶች በዓለም ሁሉ ይበተናሉ። በዚያን ጊዜ የታወቁት የዓለም አገሮች እንደ አሦር፣ የታችኛው ግብፅ፣ የላይኛው ግብፅ፣ ኩሽ (ምንም እንኳ ይህ ኢትዮጵያን የሚያመለክት ሊሆን ቢችልም ብዙ ምሑራን ደቡባዊውን የግብፅ ክፍልና ሰሜን ሱዳን እንደሚያመለክት ያስባሉ)፣ ዔላም (ፋርስ)፣ ባቢሎን፣ ሀማስ (በኤፍራጥስ ወንዝ አጠገብ የምትገኝ ከተማ) የባሕር ደሴቶች (ለምሳሌ ቆጵሮስ) ያሉ የጥንቱ የመካከለኛው ምሥራቅ እጅግ የራቁ አካባቢዎች ነበሩ። ነገር ግን እግዚአብሔር የእነዚህ አገር መሪዎች አይሁዶችን እንዲለቁና ወደ ተስፋ ምድራቸው ወደ ከነዓን እንዲሰዱባቸው ያደርጋል።

ጥያቄው ይህ የትኛው መሰብሰብ ነው? የሚል ነው። ይህ ምናልባትም ከሰባ ዓመቱ የባቢሎን የምርኮኛነት ዘመን መመለሳቸውን የሚናገር ይሆናል። በዘሩባቤል፣ ዕዝራና ነህምያ መሪነት መመለሳቸው ይታወሳል። ምንም እንኳ ይህ ትንቢት ያለ ጥርጥር በከፊል ያንን የታሪክ ምዕራፍ የሚያመለክት ቢሆንም፣ ከዚህ በተጨማሪ መሢሐ በምድር ላይ ስለሚገዛበትና አይሁዶች ሁሉ ወደ ተስፋ ምድራቸው ስለሚመለሱበት የወደፊት ጊዜም የሚናገር ይመስላል።

2. እግዚአብሔር በእስራኤል (ኤፍሬም) እና በይሁዳ ማለትም በሰሜንና በደቡብ መንግሥታት መካከል የነበረውን ጠላትነት ያስወግዳል። ወደ አንድ አካልነት ይተባበራሉ። ኢሳይያስ በነበረበት ዘመን እስራኤል (ኤፍሬም) ይሁዳን የፈለገችውን ታደርግ ዘንድ በማጥቃት ላይ ነበረች። ምንም እንኳ አንድ ሕዝብ ቢሆኑም፣ እስራኤልና ይሁዳ በከነዓን ከሰፈሩበት ጊዜ አንሥቶ የሰሜኑ መንግሥት በምርኮኛነት ወደ ሰማርያ እስከተወሰደበት ጊዜ ድረስ ባለማቋረጥ ይዋጉ ነበር። ነገር ግን መሢሐ ከእሴይ ግንድ፣ ከዳዊት ቤት በሚመጣበት ጊዜ ይኸው ጠላትነት ይወገዳል። ሁሉም የመሢሐን መሪነት ስለሚቀበል የሥልጣን ምቀኝነት አይኖርም። የእስራኤል ሕዝብ ለሁለት በተከፈለበት የኢዮርብዓምና የሮብዓም ዘመን የተከሰተው ከፍተኛ ክፉት ይጠፋና ዳግም አንድ ይሆናሉ።

እውነተኛ አንድነት የሚኖረው መሢሐ በሚመጣበት ጊዜ ብቻ ነው። ዛሬ አብያተ ክርስቲያናት በራሳቸውና በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት መካከል ኅብረትን ለመፍጠር በመጣር ላይ ናቸው። ይህ አስፈላጊ ነገር ነው። ይሁንና፣ ይህ ክፍል ልብ ልንላቸው የሚገቡንን ሁለት እውነቶች ይገልጽልናል። አንድነት ሊገኝ የሚችለው ሰዎች ከመሢሐ ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ትክክለኛ ግንኙነት ሊኖራቸው ብቻ ነው። ከሁሉም በላይ ፖለቲካዊ አንድነት ሊኖር የሚችለው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰዎች ልብና በምድር ላይ በሚገዛበት ጊዜ ብቻ ነው።

30ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በመሪዎችና በጎሳዎች መካከል የሚገኘው ቅንዓት ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚታዩ ክፍፍሎች ከፍተኛው ምክንያት የሚሆነው እንዴት ነው? ለ) ይህ ክርስቶስ የቤተ ክርስቲያን ራስ፣ ሰዎች ደግሞ ሰብዓዊ መሪዎች የመሆናቸውን ሚና ካለመገንዘብ ሊከሰት የሚችለው እንዴት ነው? ሐ) ይህ የተላላተ የቤተ ክርስቲያንና የመሪነት ግንዛቤ የሚሆነው እንዴት ነው?

3. እስራኤል እግዚአብሔር መጀመሪያ የሰጣትን ምድር ሁሉ ታገኛለች። ምንም እንኳ እግዚአብሔር ለአይሁዶች ከግብፅ እስከ ኤፍራጥስ ወንዝ ድረስ ያለውን መሬት ለመስጠት ቃል

የገባላቸው ቢሆንም (ዘፍ. 15:18)፤ እስከዚህም ይህንን ምድር ይዘውት አያውቁም። በአብዛኛው በአገሪቱ ክፍሎች ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች በእስራኤል ላይ ያምፁ ነበር። በመሢሔ አገዛዝ ግን አይሁዶች የፍልስቴን (ከባሕር አጠገብ ከእስራኤል በስተ ምዕራብ ያለው አካባቢ)፤ የዴዶምን ምድር፤ ሞዓብንና በስተ ምሥራቅና ደቡብ የሚገኘውን የአሞንን ምድር ይይዛሉ። (ማስታወሻ፤ እነዚህ የዛሬዎቹ የፍልስጥኤም ክልሎች አይደሉም።) አንድ ጊዜ የእግዚአብሔር ሰዎች ከተባበሩ ጠላትን መቋቋም ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር የሚሰጣቸውን ምድር ሁሉ ለመቆጣጠርም ይችላሉ።

4. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ምድር በሙሴ አማካኝነት ሲያወጣ እንዳደረገው የመመለሳቸውንም ሁኔታ ለማሳካት ተአምራትን ያደርጋል። አብዛኞቹ አይሁዶች በምርኮኛነት ከተወሰዱባቸው የአሦርና የባቢሎን ግዛቶች እንዳይመለሱ ያገዱቸው ዐበይት ችግሮች የኤፍራጥስ ወንዝና በአገሮቹ መካከል የሚገኘው ምድረ በዳ ነበሩ። ስለሆነም ለእነርሱ ሲል የሚያከናውነውን የተምሳሌት ተግባር ለማሳየት እግዚአብሔር በቀይ ባሕር ላይ እንዳደረገው ሁሉ የኤፍራጥስንም ወንዝ እንደሚያደርጅ ይናገራል። እንዲያውም እግዚአብሔር የኤፍራጥስን ወንዝ ይቀይረውና ሰባት ትናንሽ ወንዞች ይሆናል። በዚህም ጊዜ እግዚአብሔር በቀላሉ እንዲመለሱ ለመርዳት ምድረ በዳውን ወደ ጥሩ ጎዳናነት ይቀይረዋል።

ከአራት ሺህ ዓመታት በፊት እግዚአብሔር አብርሃም ለተባለ ሰው ቃል ኪዳን ገባለት። «ይህ ሁሉ ምድር የአንተና የዘርህ ይሆናል» ሲል ተናገረው (ዘፍ. 15:18-21)። ለዓመታት የቀጠሉት ዓመቶችና ፍርዶች ያንን የተስፋ ቃል ለጊዜው አግደው ቆዩ። ይሁንና፤ የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ከመፈጸም አይመለስም። በምንፈልገው ፍጥነት ላይፈጸም ቢችልም ተፈጻሚነቱ ግን እውነት ነው። እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባውን የተስፋ ቃል ለመፈጸም የሚሠራበት ጊዜ ይመጣል። የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝብ የሆኑት አይሁዶች ወደ ውርስ ምድራቸው ይመለሳሉ። ተስፋ የተገባላቸው ምድር ሁሉ የእነርሱ ይሆናል። (አይሁዶች ከሁለት ሺህ ዓመታት በኋላ ወደ አገራቸው ተመልሰው መኖራቸው በዚህ ክፍል ለተጠቀሰው የተስፋ ቃል ፍጻሜ የጅማሬ ክስተት ሊሆን ይችላል።) ከዚህም በላይ የዓለም ሕዝብ ከእነርሱና ከመሢሔ ጋር በሰላም አብሮ ይኖራል። እግዚአብሔር የታመነ ነውና ለእኛም ሆነ ለአይሁዶች የገባው የተስፋ ቃል በሙሉ ይፈጸማል። ይህ የአይሁዶች መመለስ በ539 ዓ.ዓ. ከባቢሎን በተመለሱ

ጊዜ በከፊል የተፈጸመ ቢሆንም፤ ዋናው ፍጻሜ ግን ወደፊት የሚከናወን ይሆናል። መሢሔ ወደ ምድር ይመለስና የሚያምኑትን የሕዝቡን ቅሬታዎች ይሰበስባል፤ ከዚያም በእነርሱና በተለወጠው ዓለም ሁሉ ላይ ይገዛል።

ማስታወሻ፡ የቅድመ-ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ሰዎች ይህንን ክፍል የሚረዱት ከላይ በተጠቀሰው መልኩ ሲሆን፤ የድኅረ-ሺህ ዓመትና አልቦ ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ወገኖች ክፍሉ (በዕዝራና በነህምያ መጻሕፍት ውስጥ እንደተመለከተው) አይሁዶች ከባቢሎን ምርኮ በተመለሱ ጊዜ ተፈጻሚነት ያገኘ መሆኑን ይገልጻሉ። በተጨማሪም በተምሳሌታዊ መልኩ በቤተ ክርስቲያን አማካኝነትና ውስጥ እንዲሁም በመንግሥተ ሰማይ እንደሚፈጸሙ ያስረዳሉ። ስለሆነም በዚህ ክፍል እንደተጠቀሰው አካላዊ የመሢሔ አገዛዝ በምድር ላይ እንደማይከሰት ያስተምራሉ። በዚህ አመለካከት መሠረት፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር ከመጣበት ጊዜ አንሥቶ የአይሁድ ሕዝብ በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ምንም የተለየ ሚና የለውም።

31ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከዚህ ምዕራፍ የምትማረው ዓቢይ መንፈሳዊ ትምህርት ምንድን ነው? ለ) ይህ ትምህርት ራስህን እንድታይ ያነቃቃህና ያበረታታህ እንዴት ነው? ሐ) ሕይወትህንስ የለወጠው እንዴት ነው?

አራተኛ ቀን፡ የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ለመዘጋጀት የመወያያ ጥያቄዎችን ተመልከት።

ሳምንታዊ ስብሰባ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሀ) ከኢሳይያስ 9፡8-10፡4 ስለ እግዚአብሔር የፍርድ ዓላማ ምን እንማራለን? ለ) ዛሬ እግዚአብሔር የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን ለመቅጣት የሚፈልግባቸው መንገዶች የትኞቹ ይመስሉሃል? ሐ) እግዚአብሔር ሊያነጻን የሚፈልጋቸውና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚገኙ ዐበይት ኃጢአቶች የትኞቹ ናቸው? መ) እግዚአብሔር እስራኤልን፤ ይሁዳንና አሦርን ከቀጣበት ሁኔታ ምን እንማራለን? ሠ) እግዚአብሔር መጀመሪያ ሲቀጣን አልሰማ ብሎ በዚያው ኃጢአት መቀጠል ስለሚያስከትለው አደጋ ምን እንማራለን?

2. ሀ) እግዚአብሔር የእስራኤልን መሪዎች እንዲህ በከፍተኛ ደረጃ የወቀሰው ለምንድን ነው? ከዚህ ምንባብ ስለ መሪዎች አስፈላጊ ሚናና ተጽዕኖ ምን እንማራለን? ለ) በቤተሰብ፤ በቤተ ክርስቲያንና በማኅበረሰብ መካከል የሚገኙትን የተለያዩ ዓይነት መሪዎች ዘርዝር። ሐ) እነዚህ መሪዎች ሕዝቡን እግዚአብሔር ወደሚፈልግበት ስፍራ ሊመሩ የሚችሉባቸው የተለያዩ መንገዶች የትኞቹ ናቸው? መ) እነዚህ

መሪዎች ሕዝቡን እግዚአብሔር ከሚፈልገው አቅጣጫ አሳስተው ሊመልሱ የሚችሉባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሠ) ከሁሉም በላይ የተለመደው የትኛው ዓይነት መሪ ነው? ረ) ሰዎች ትክክለኛ መሪዎች እንዲሆኑ ለማበረታታት ቤተ ክርስቲያን ምን ልታደርግ ትችላለች?

3. ኢሳይያስ መከፋፈልን እንደ አንድ የእግዚአብሔር የቅጣት በትር አድርጎ ገልጾአል። ሀ) ኢሳይያስ በእስራኤል ስለተፈጸመው ክስተት በገለጸበት ሁኔታ ውስጥ ይህ የታየው እንዴት ነው? ለ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተመሳሳይ ክፍፍል ሊታይ የሚችለው እንዴት ነው? ሐ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ወደ ክፍፍል የመሩትን የውጥረት አካባቢዎች ዘርዝር። መ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከተለያዩ የጎሳ ቡድን የመጡ ሰዎች ሲሻኮቱ ስለ ክርስቶስ አካል የዘነጉት ነገር ምንድን ነው? ሠ) ሰዎች በአካባቢያቸው የሚስተዋለውን የጎሳ ብጥብጥ ከመከተል ይልቅ በክርስቶስ ቤተሰብ ውስጥ በአንድነት ቢኖሩ የበለጠ እንደሚሻል ለማሳየት ልታደርጋቸው የሚገቡ አንዳንድ ነገሮች ምንድን ናቸው?

4. ሀ) የእግዚአብሔር በትር በነበረው አሦር ላይ ከደረሰው ሁኔታ እግዚአብሔር ከተለያዩ አገሮች ጋር ስለሚያካሂዳቸው ተግባራት ምን ልንማር እንችላለን? ለ) ብዙውን ጊዜ ክርስቲያኖች በሥልጣን ላይ ከሚገኙ ወገኖች ስደትና ኢ-ፍትሐዊ ተግባር ሲደርስባቸው ይህ እውነት ምን ማጽናኛ ሊያስገኝላቸው ይገባል? ሐ) ከአሦር ገጠመኝ በቤተ ክርስቲያንም ሆነ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ስለሚሆነው መሪነት ለራሳችን ምን ማስጠንቀቂያ ልንወስድ ይገባል? መ) መሪዎች ለራሳቸው ጥቅም በመሥራት ኃላፊነታቸውን አላግባብ ሊጠቀሙ የሚችሉባቸውን መንገዶች ግለጽ። ሠ) መንግሥትና ቤተ ክርስቲያን በፍትሕና በእኩልነት ይጻፉ ዘንድ ሊለወጥ የሚገባው መሠረታዊ የመሪነት ግንዛቤ ምንድን ነው?

5. ሀ) ይህ ምንባብ እግዚአብሔር በጭካኔ ላይ ስላለው ጥላቻ ምን ያስተምረናል? ለ) ብሔራዊና ጎሳዊ ኩራት መልካም ሊሆን የሚችለው መቼ ነው? መጥፎ ሊሆን የሚችለውስ መቼ ነው? ሐ) እግዚአብሔር አግባብ ያልሆነ ጎሳዊና ብሔራዊ ኩራትን እንደሚጠላ ኢሳይያስ 10:7-13 የሚያስተምረን እንዴት ነው? መ) ዛሬ በዓለም ዙሪያ በጎሳዊና በብሔራዊ ጉዳዮች ክፉ ኩራት የሚስተዋልባቸውን ምሳሌዎች ዘርዝር። ሠ) በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ የተለያዩ ጎሳዎች እግዚአብሔር የሚጠላው ዓይነት የጎሳ ኩራት ያለባቸው ይመስልሃል? መልስህን አብራራ። ረ) አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የሚጠላው ዓይነት ብሔራዊ የኩራት ስሜት ይንጸባረቅብናል? መልስህን አብራራ። ሰ)

እግዚአብሔር የሚጠላቸውና የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በትምክሕት የሚናገሯቸው አንዳንድ ነገሮች ምንድን ናቸው?

6. ሀ) በኢሳይያስ ምዕራፍ 11 እንደተመለከተው መንፈስ ቅዱስ ለመሢሔ የሚሰጣቸውን የተለያዩ ባሕርያት ዘርዘር። ለ) የመሢሔን ባሕርያት እግዚአብሔር ዛሬ ለልጆቹ ለመስጠት ከገባቸው ቃል ኪዳኖች ጋር አነጻጽር። (ማቴ. 28:19፤ 1ኛ ቆሮ. 1:5፤ 30፤ 2:7፤ 12:7-8፤ የሐዋ. 9:31፤ 2ኛ ቆሮ. 12:9፤ ኤፌ. 1:8፤ 19፤ 3:17-21፤ ቆላ. 1:9፤ 2:2 ፊልሞ. 6፤ ፊልጵ. 1:9 ተመልከት።) የሚለያዩት ወይም የሚመሳሰሉት እንዴት ነው? ሐ) የመሢሔን ባሕርያት ዛሬ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከሚያስፈልገው ነገር ጋር አነጻጽር። የሚለያዩት ወይም የሚመሳሰሉት እንዴት ነው? መ) በአብዛኛው እነዚህ ባሕርያት በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ ይታያሉ ወይስ አይታዩም? መልስህን አብራራ። ለምን?

7. ሀ) ታማኝነትና ጽድቅ የተባሉት ሁለት ባሕርያት የመንፈሳዊ መሪነት እምብርት የሆኑት ለምንድን ነው? ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በአገልግሎታቸው ታማኝነትና ጽድቅን ሊያንጸባርቁ የሚችሉባቸውን መንገዶች ዘርዘር። ሐ) መሪዎች ሁሉ እንደ መሢሔ ዓይነት ባሕርይ ቢኖራቸው ዓለም እንዴት ትለወጥ ነበር? መ) ዛሬ ፍትሕ-አልበኝነት በሰፈነበት ዓለም ውስጥ ለሚኖሩት ክርስቲያኖች አንድ ቀን ጽድቅ፣ ፍትሕና ታማኝነት የሚነግሥበት መንግሥት የሚመሠረት የመሆኑ እውነታ አበረታች የሚሆነው ለምንድን ነው?

8. ሀ) እግዚአብሔርን ማወቅ ሰላምን የሚፈጥር ከሆነ፣ ዛሬ በዓለም በተለይም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እምብዛም ሰላም የማይታየው ለምንድን ነው? ለ) የቤተ ክርስቲያንህ ምእመናን እርስ በርሳቸው በሰላም ይኖሩ ዘንድ ወደሚያስችላቸው «እውነተኛ የእግዚአብሔር እውቀት» ይደርሱ ዘንድ ምን ልታደርግ ትችላለህ?

9. ሀ) በመሪዎችና በነገዶች መካከል የሚገኘው ቅንዓት ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚታየው ከፍፍል ዋነኛ ምክንያት የሆነው እንዴት ነው? ለ) ይህ ክርስቶስ የቤተ ክርስቲያን ራስ መሆኑንና የሰብዓዊ መሪዎችን ሚና ካለመገንዘብ የተነሣ ሊከሰት የቻለው እንዴት ነው? ሐ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስለ መሪነትና ቤተ ክርስቲያን የተሳሳተ ግንዛቤ ያለው እንዴት ነው?